

Társa postala
Pályája a 10. sz.
No. 244718/029.

Szerkesztőség
és kiadóh-
tal: Claj, Str
Baron L. Pop

18. Telefon: 18-88. E4612-től frank
Mevonta 112, egyezvényre 326
Évre 600, egészévre 1200 lej
Földre: Havonta 2, negy-
félre 12, egészévre 20
Hirdetések díjazása szerint
„UJ KELET” a transil-
vániai zsidóság egyetlen
ja. Cikkjeink utánnomása
forrás megjelölésével engo-

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Ara 5 lej

Director-Felelős-
esztős: Dr. Már-
ton Ernő, Admi-
nistrátor delegat si grant responsa-
bil-Felelős igazgató: Schwartz Endre
Proprietar—Tulajdonos: Frateritas
S. A. R. de Editura, Registrul publica-
jionilor p'riodice No. 43. Dos. 830—
1938. Tribunalul Cluj, Secția III

Kedd, augusztus 23.
1938—5698. Av 5.
XXI. évfolyam, 188. szám.

Runciman két missziója

Hogy az angol lord voltaképpen milyen megbízatással ül most már közel három hete Prágában, azt az angol titkos diplomácián kívül senki sem tudja. Három heti kontradiktórikus vita után nagyon is világos, hogy aligha azért küldték oda, hogy a szudetanémetek és a cseh kormány között bést teremtsen. Ilyen béke lehetősége körülbelül a fantázia birodalmába tartozik, mert a kulisszák mögött nem egy csehszlovákiai kisebbség viaskodik nemzeti és emberi jogaiért kormányával, hanem a szudetanémetek képében a Harmadik Birodalom vivja a maga szívós háborúját az egész demokráta világgal.

Nem ígérhet és nem teljesíthet olyasmit a cseh kormány, amit Hitlerék elfogadhatnának, hiszen a béke és a nyugalom olyan megerőltető számukra, mint más népek a háború. Runciman hiába tárgyalta Henleinrel és hiába adták egymásnak becsületszavukat a tárgyaló felek a tanácskozási titkoságáról, Henlein Berchtoldsgadenbe szaladt társaságát kérni, hogyan térjen ki mégis a megvezetés alól.

Mindent jól tudta Anglia már akkor is, amikor Runciman lordot Prágába delegálta. Hogy mégis létrejött ez a küldetés, annak oka van. Az egyik, hogy London szíveben diskurál, — ha előre tudja is, hogy edénytelenül, — Prágában a szudetanémet kérdésről, mint Londonban, vagy Genfben a gyarmatok új elosztásáról. Amíg Runciman együtt teázik Henleinrel, addig a Harmadik Birodalomnak nincs módjában felzárni vetni a gyarmati kérdést, ami ropant jól esik Angliának, akármennyire is jellemetlen ugyanez a dolog Csehszlovákiának.

Vizont van ezen kívül egy másik missziója is Prágában Runciman lordnak. Az angol az egész világ közvéleménye előtt dokumentálnia kell majd annak idején, hogy a cseh kormány mindent megtett és a szudetanémeteken maolt a megegyezés meghiususa.

Ha tényleg ez a megbízatása Runciman lordnak, — amire most néhány angol lap eny-cézást tesz, — akkor a nemes angol lord egész biztosan sikeresen be fogja tölteni megbízatását.

Zsidó öcöm és zsidó bánat

Késő este, amikor a másnapi Uj Keleten már az utolsó simításokat végzi a szerkesztőség és a nyomda, futnak be a Rador távirati iroda legfrissebb hírei. Ahogy hozza a szerkesztőségi szolga a gépelt fehér lapokat, szerkesztő estéről estére megkezdli az érmelcs utazást az új hírek dzsungeljében. Iz-tizenöt friss hír szárnyán utazik, hogy az elmélet szerint négy, vagy ötnel megállapodjék végre, mert a metőr ilyenkor már gre földre esküszik, hogy a lapban parányi hely sincs és hacsak husz sort akar még be-nyomószozni a szerkesztőség az utolsó oldal-egész biztosan lekésik a posta. A metőr, gépszedők és gépésztérek esti óráinak tit-és reménye, hogy az utolsó hírekben nem sz már sok szenzáció és a lap idegizalom nélkül indulhat el szokásos útjára, sohasem állik valóra.

Nincs este, hogy a fáradt munkatárs és az kínzott gépirólány ne keverne még valami iss borzalmat, esetleg kellemetlen politikai megjegyzést a másnapi lap számára és nincs te, hogy az alapjában véve közömbös tá-irati iroda a maga hideg és szentnyelven st-ában ne továbbítson legalább két, vagy árom olyan hírt, amely olyan szorongó ér-ést kelt az újságíróban s másnap reggel az ívasóban is.

A bécsi zsidó kereskedők nem árul-hatnak többet cukrot.

Olaszországban a fajvédelmi lap má-
sodik számát tízezerrel kapkodták szét
az emberek.

Hebron városát teljesen szétduzták az
arab terroristák, a posta és a bank por-
rágegett.

Ez az a három hír, amelyet a legutóbbi
ste szállított a Rador és mintha a táviródró-
ók finom idegszálakból volnának szöve, ugy

Daladier beszéde részleges kormányválságot idézett elő Franciaországban

A miniszterelnök beszéde és két szocialista miniszter lemondása

Párizs, augusztus 22. Daladier miniszterelnök tegnap mondotta el Párizsban nagy érdeklődéssel várt beszédét, amely főleg belpolitikai, gazdasági és pénzügyi kérdésekről szólt, de belpolitikai problémákat is érintett. A miniszterelnök többek között kijelentette, hogy meggyőződése szerint elkerülhető a háború és a demokratikus népek együttműködése lehetővé teheti a nagy nemzetközi problémák békés megoldását.

Daladier méltatta a francia hadsereg nagy erejét, mely bármely pillanatban kész megvédeni Franciaország jogos érdekeit, majd Roosevelt elnök legutóbbi beszédére célozva hangoztatta a demokratikus hatalmak szolidaritását. Kijelentette, hogy ez a szolidaritás és egység vezethet csak a világ súlyos gazdasági és pénzügyi problémáinak a megoldására.

Beszédének további során kijelentette a miniszterelnök, hogy nincsen szó a francia frank újabb átértékeléséről és hangoztatta a frank szilárd állását. A fennálló nehézségeket — mondotta — a kincstári bevételek csökkenése idézi elő. Az 1914-es 38 milliárdos bevétel helyett, ma csak 22 milliárd arany frank bevétele van a kincstárnak. A nemzeti jövedelem elsősorban a negyvenórás munkahét intézményesítésével fokozandó. Az ipari üzemekben viszont továbbra is érvényben marad a 48 órás munkahét. Daladier végül hangoztatta, hogy a kormány keresztül fogja vinni nagy gazdasági terveit.

Daladier beszéde nem elégtette ki teljes mértékben a francia közvéleményt. Különösen szocialista és kommunista körökben keltett csalódást. Ennek már is komoly következményei vannak, amennyiben

Ramadier munkügyi és Frossard közmunkügyi miniszterek, akik a független szocialistákat képviselik a kormányban, benyújtották lemondásukat.

Politikai körökben a két miniszter lemondását Daladier tegnapi beszédével hozták összefüggésbe. A miniszterelnök tudomásul vette és elfogadta Ramadier és Frossard lemondását és ugyanekkor bejelentette, hogy még ma este nyilatkozni fog a két miniszter lemondása következtében beállott helyzetről a sajtó képviselőinek.

Hír szerint Ramadier a miniszterelnök beszédének azt a kitételét sérelmezte, amely a negyvenórás munkahétről szólt. A lemondott munkügyi miniszter barátai tudni vélik, hogy a miniszterelnök nem kérte ki ebben az ügyben Ramadier véleményét és figyelmen kívül hagyta azt beszédében. Frossard szolidaritást vállalt a munkügyi miniszterrel és csatlakozott lemondásához. A közmunkügyi miniszterium élére állítotag De Monzie, a köztársasági szocialista szövetség egyik vezetője kerül.

A Havas jelentése szerint Ramadier és Frossard lemondása nem tekinthető teljes kormányválságnak és valószínű, hogy egyszerű kormányát szervezéssel fog elintéződni a pillanatnyi krízis. Hír szerint De Monzie már el is fogadta a közmunkügyi tárcát, míg a munkügyi miniszterium élére Pomaret képviselő kerül.

De Monzie és Pomaret a köztársasági szocialista szövetség tagjai, amelynek kötelekbe tartozott a lemondott két miniszter, Ramadier és Frossard is. Így a kormány politikai összetétele változatlan marad.

November 15-ig helyükön maradnak a prefektusok és a polgármesterek

Bucuresti, augusztus 22. A belügyminiszteriumban külön bizottság dolgozik a közigazgatási törvény végrehajtási utasításán, amely a jelek szerint november 15-re fog elkészülni. Eddig az időpontig halasztást fog szenvedni számos, a törvény életbe lépésével kapcsolatos intézkedés. Így a helytartóságok működését bizonyos mértékben korlátozni fogja, minthogy a végrehajtási utasítás van hivatva körvonalazni a helytartók pontos hatáskörét,

amelyet a törvény csak általánosságokban állapít meg. Ezen időpont után történik meg a prefektusok és polgármesterek kinevezése is. A jelenlegi prefektusok és polgármesterek tehát november 15-ig maradnak hivatalukban.

A héten folytatódik a királyi helytartók ünnepélyes beiktatása. Mindenütt a miniszterelnök és a belügyminiszter személyesen fogják a beiktatást eszközölni.

remég rajtuk a zsidó bánat. De hogy a kép teljes legyen, miközben saivszorongva diktáljuk a nap utolsó eseményeit, izelítőt kapunk a zsidó örmöböl is. Bejön az ajtón lapunknak régi barátja és örömtől sugárzó arccal beszéli el, hogy jögrözen tulesett az állam-polgársági revízió. A nagyapja is Transilvaniában született, apja is, ő is, soha egyikük még csak nem is járt más országban, hát nem is lehetett ellene kifogás a revízió során. Igaz, hogy kilencezer lejtébe került az eset, mert háromszor kellett szülővárosába utazni, hogy egyre megfelelőbb szöveget kínáljon rá az illetékesi bizonyítványára, de megérte a pénzt. Így örülnek most zsidók annak a nagy boldogságnak, hogy nem fáj a foguk. Más ember fiának persze eszébe sem jutna, hogy ilyesminek is lehet örülni. Ha az ember arra a derék és szorgalmas középkori orvosra gondol, akh tizenöt évi robotos prakszis után most boldogan és büszkén közli feleségével, hogy a diploma revízió át-

eset és rendben lévőnek találtatott, eszébe jut az a koldus zsidó apa, akinek a gyereke miután napokon át csak kenyérfaját rágcsált és fázott, panaszkodott, hogy nem bírja a hideget.

— Dugd ki csak a lábát a pokroc alól, — mondta az apja, — aztán huzd hamar vissza, meglátod, milyen jó meleg van a pokroc alatt.

Az igazság az, hogy nem mindenkinek sikerül a lábát visszahuzni a pokroc alá. Nem mindenki megy simán keresztül a töméntelen revízió s tizezerrel léznek az országban olyan zsidók, akiknek végleg kinnmarad a lábuk a hidegben.

A bucaresti zsidó Cfr. mérnök, akiknek tragédiájáról lajunk más helyén után kihullott kezéből az állampolgársági bizonyítvány és az állás is.

Zelmann mérnök tragikus megoldáshoz nyult, de mi lesz azokkal a tömegekkel, akiket az ő sorsa fenyeget?

Kína egyenruhában

Honkongtól Burmaig, Wu-Han városaitól Gobi köves sivatagjainig és külső Mongolia végeláthatatlan pusztáig a kínai nép egyenruhába öltözött. Mindenütt katonák és katonák. Milliő és milliő katoná. A kaki-szin a mély krémsárgától az almazöldig kimeríti a sárga és a barna színek egész skáláját. A tábarnokok és a törzstisztek kis jelvényeket hordanak a gallérjaikon, de a fiatalabb tisztek olyasféle gombokkal jelzik rangjukat, mint az amerikaiak politikai hovatartozásukat a gombos jelvényt egyenruhájukba tűzik. Ezt a jelvényt igen gyakran Csank-Kai Sek tábornok arcképe egészíti ki.

De nemcsak a katonák hordanak uniformist, hanem mindenki, aki csak teheti. A kritikára hajlamos egyének arról panaszkodnak, hogy Kínában legalább hat harhatalom eszközölhet letartóztatást:

1. A rendes rendőrség.
2. A Men-Tu-An, vagy helyi rendőrség.
3. A Kuo-Ming-Tang, az uralkodó párt rendőrsége, amolyan politikai rendőrség.
4. A Pao-An-Tin, a rendfentartással megbízott rendőrszervezet.
5. A rendes hadsereg.
6. Egyes távoleső tartományokban az irreguláris csapatok a Pei-Tung-Ting. E különféle karhatalmak mindegyikének megvan a maga egyenruhája. Egyetemi hallgatók, postások, cserkészek, az egészségügyi testület tagjai, valamennyien más és más egyenruhát viselnek. A kormány alkalmazottak olyasféle félegyenruhát viselnek, amilyent a bolsevisták népszerűsítették.

Igen sok nő is utánozza a férfiak példáját. A lebegő ruha és nadrág mindig kedvenc viselete volt az ország mindkét nem-beli ifjúságának. A kínai nő számára tehát nincsen abban semmi újdonság, ha nadrágot ölt. Ami új, az a fényűzésről való lemondás, az ország mindkét nem-beli ifjúságának a felolvadása azokban a szürke tömegekben, amelyeket a honvédelem mozgósít.

A pacifizmusnak e bölcsőjében, ahol a katoná alacsonyabb társadalmi helyzetben volt, mint a szolga s alig volt valamivel megbecsültebb a gonosztevőnél — harsognak a kürtök és a hangszerek, de ezuttal nem nyafogó kínai melodákat hallunk, hanem sívító, katonás hangokat. Bármilyen különös legyen az idegen számára, aki meggyőződéssel mormolja, „a benszüllött csak benszüllött marad”, — a kínaiak felébredtek kábulatukból és élet-halál harcra határozották el magukat.

Mindenütt a legnagyobb rend és fegyelem uralkodik, sőt egyes testületekben, iskolákban, kaszárnyákban egyenesen porrososan tökéletes fegyelem. Iskolás gyermekek és menekült gyermekek katonás szervezetekbe vannak tömörítve és vezényszóra kifogástalanul sorakoznak. Ujjonok, akik három hete szolgáltak a a mennyei birodalom két mezőben aranynapos lobogója alatt, már gépszerű pontossággal vonulnak fel a kiképző örmezter rikoltó vezényszavára.

Vajjon ez a nép igazán önmaguk kormányzására lusta individualisták, szeparastisták, minden ellenállásra képtelenek, minden nemzeti érzést nélkülözők egykori népe, az a nép, amelynek fatalizmusáról, romlottságáról, tehetetlenségéről száz esztendőn keresztül mesészerű dolgok jutottak az európaiak fülébe?

Ha így van, akkor igazi csoda történt,

mert nincs a világon ország, ahol oly nagy legyen a fegyverkezett, tevékeny, nemzeti együttműködés vágya, mint a modern Kínában. Az általános védőkötelesség bevezetése ennek az általános vágyaknak a kifejezése. Noha Kína alig érintette kifogyhatatlan emberanyagát, máris minden fegyverfogható kínai valamilyen szolgálatot teljesít, vagy legalább is ki van jelölve a helye.

A modern Kína legfontosabb nemzeti kötelességének azt tartja, hogy harcraképes nemzeti hadsereget szervezzen és rendszeres ujoncozás útján a szenvedett veszteségeket kipótolhassa. Még nem is olyan régen, a kínai nemzeti hadsereg alig jöhetett számításba, tartományi kormányzók, tábornokok, vagy a Shansi-i kommunista párt kitünően fegyverkezett és felszerelt serege mellett, amely hosszú évekig dacolt a Kuo-Ming-Tang-gal.

Nem egészen egy év leforgása alatt mindez gyökeresen megváltozott. Ma már az ország valamennyi helyi serege a központi kormány seregének a része, neki engedelmességek és az ország minden részéből ezer és ezerszámra özőnlenek szolgáltra a fegyverkezés férfiak és boldogok, hogy esküit tehetnek a Kuo-Ming-Tang zászlóira. A szakállas, fehérruhás turkesztáni mozlimoktól a mongol tartományok főnökéig mindenki részt vesz a nagy nemzeti küzdelemben.

Kína eddig kétszáz hadosztályt szervezett. Igaz, felszerelésük és kiképzésük nem mindegyiknek kifogástalan, de apránként ezek — a sebbel-lobbal teremtett csapatok kitűnő harci egységekké válnak.

A kínai hadosztály kicsiny — alig tízezer ember — míg a japán hadosztály létszámát a rendes 20.000 főről a háború tartama óta 34 ezer emberre emelték. — Harminc ilyen felemelt létszámú japán divízió harcol jelenleg Kínában, ami, Cseng-Cse tábornoknak, a volt hope-i kormányzóknak, a hankéi hadsereg parancsnokának a véleménye szerint csaknem másfélmillió embernek felel meg. A támadók nagyszerűen vannak felszerelve és kiképezve s ennek ellensúlyozására Kína kénytelen mennyiségi fölénybe kerülni. Hónapról-hónapra mind újabb és újabb ujonc-századok részeseülnek kiképzésben s így a kínai hadsereg az elszennvedett nagy veszteségek dacára is, egyre gyarapodik számban. A rendes hadsereg mellett mind hasznosabb szerepet játszanak a volt tartományi seregek, amelyek nem oszlottak fel, hanem a helyi védelemre rendeztek. Ennek köszönhető, hogy egyes veszélyeztetett frontokra mindig több utánpótlás kerül, mint amennyi a szenvedett veszteség.

Ha Kínának pénze lenne, nem egészen egy év alatt megkettőzhetné katonai erejét. Egy ötvenmillió dollárnyi nyomorult kölcsönnel nemcsak a japán hadsereg kérésére, háromszorosára lehetne emelni a kínai sereg létszámát is, hanem a közlekedési eszközök kifejlesztésével sebesültek és betegek ezreit lehetne megmenteni az életnek. Amennyire módjában volt, a kínai nemzeti ipar megtette a kötelességét. Lőfegyvert, gépfegyvert, löszert máris fölös mennyiségben képes előállítani, ellenben az ágyugyártás még jelentéktelen. A repülőgépipar is fejlődik, noha repülőmotorokat még meg nem tudnak Kínában előállítani. Cseng-Cse tábornok szerint Kína máris nagymennyiségű hadianyagot tartálékolt magának, arra az esetre, ha a tengerpartokat elvesztené és a külföldi anyagpótlás lehetetlenné válna. Ha Kína bizonyos lenne afelől, hogy a birtokában levő hadianyagmennyiséget pótolhatja, kétszer akkora sereget állíthatna szembe a támadóval.

A rendes hadsereg, a tartományi seregek, valamint a milícia mellett, amelynek az embertartaléka kimeríthetetlen, nagy szerepet játszanak a guerilla-ban begyakorolt szabadcsapatok. A 8-ik hadsereg, mely valamikor kommunista sereg volt, nagy érdemeket szerzett ezeknek a szabadcsapatoknak a megszervezésével. Minden kínai hadosztályban van egy guerilla-kiképző iskola, amelyben fiatal tisztek sajátítják el a kisháború megszervezéséhez szükséges ismereteket. Mihelyt

kellő kiképzésben részesülnek, ezek a fiatal tisztek átszöknek a japánok által megszállva tartott területekre és a kínai lakosság hazaszeretetében és áldozatkészségében bízva, megszerzik a lappangó ellenállást. Szabadcsapatok élén megtámadják az elszigetelt japán őrségeket, köz

lekedési vonalakat és minden módon nyugtalanítják a hódítókat.

Minden évben 250.000 japán pusztul el Kínában s kérdés, hogy a büszke Nippon meddig bírja ezt az érvágást és példátlanul nagy erőfeszítést...

Az emberszeretetet manifestációja volt a Zsidókórház gyász-Sebestyén Dávid és Weichert Ferenc határos beszédénél, amit a Transilvania zsidó központi iroda elnöke mondott

Cluj, augusztus 22. Vasárnap délelőtt impozáns és megható keretek között zajlott le a clujai Zsidó Kórház templomában a gyász-ünnepély, amit az alapító Sebestyén Dávid és a kórházegyesület ez évben elhunyt tagjainak emlékeztetése tartottak meg. Fél-tizen órákor a templom már zsúfolásig megtelt a város zsidó társadalmának legjobbjával és sokan az udvarról hallgatták az ünnepély istentiszteleti részét és a szónoklatokat. Kétségtelenül biztató jele ez a nagy érdeklődésnek, ami a kórház iránt állandóan megnyilvánul.

Az ünnepélyt dr. Citrom Oszkár kórházegyleti alelnök nyitotta meg, kiemelve az idei ünnepélynek fontosságát. Ezután Weisz Izidor főkapitány a király-zsolárt és a királyért való imát recitálta.

Dr. Farkas Imre emlékbeszéde Sebestyén Dávidról

Az ünnepi szónoklatok sorát dr. Farkas Imre, a kórház főorvosa nyitotta meg. Többször és plasztikus jellemzést adott az alapító Sebestyén Dávid egyéniségének és művének, majd kifejtette, mit jelent ez a Jahzeit a szűkebb családnak és mit annak a közönségnek, amely „zsidóságot” jelent.

Aztán így folytatta:

— Ha egy ember értékét akarjuk mérlegelni, cselekedeteinek összehasonlítását kell szemügyre vennünk. Néhai székelyhidas Sebestyén Dávid konstruktív, hatalmas munkát végzett, mint kiváló vállalkozó, de nekünk, a zsidó közösségnek legértékesebb mégis az a munkája volt, amelynek nem építész, hanem beindítója, a leghatékonyabb energiaforrása, telekajándékozásával és szervezőképességével a nemes ügy részére való rendelkezésére bocsátásával a megalapítója volt. Amikor néhai Sebestyén Dávid, a főalapító, a kórház fundamentumát megvetette, elsősorban a szegény vajdú asszonyokon akart segíteni. Kikötötte, hogy mindenkinek a szülési osztály állíttassék fel. Ez a célkitűzése régen beteljesedett és a kórház azóta hatalmasan fejlődött. Az ingyen betegek száma évről-évre nőtt. Most naponta huszonöt-harminc, sőt több ingyen beteg is fekszik a kórház különböző osztályain. A beteg felvételénél ajánló levélként fajra és valásra való tekintet nélkül mi csak a szegénységet ismerjük el. Tisztelettel állunk a szörnyű tömeg-pszichózisban és igyekszünk megmutatni, mi az az igaz emberi, amely isten teremtményét, az embert feltétel nélkül egyenlőnek ismeri el.

— Ezekre megy ama szegény zsidó betegek száma, akik minden anyagi eszköz híján gyógyulást kerestek és találtak a néhai Sebestyén Dávid és neje által alapított zsidó kórházban. És százakra rug immár a más vallású ápoltak. De ugyáltszik, nem tettünk még elegendő feladatunkat. A kórházat egyre több és több szegény zsidó ember, asszony és gyermek keresi fel a gyógyulásért. És nincs hol elhelyeznünk őket. A zsidóság általános elszegényesedésével összefüggő parancs az, amely arra készítette a kórház vezetőségét, hogy nagy munkát és nagy terhet magára vállalva, felépítse az új, a második kórház-épületet. Amilyen szép és nemes a feladat, éppoly súlyos anyagi gondot jelent a kórház vezetőségének, újabb megterhelést az ingyen és önzetlenül működő orvosi karnak. De nem szabad csüggednünk, hinnünk kell, hogy megértik odakint és idebent a szegény zsidó be-

tegek jajdáltásait. Akiknek módjuk van, adakozni fognak most, amikor a zsidó jajok kimeríthetetlen tengerre duzzadtak.

A lendülettel és átérzéssel előadott beszéd mély benyomást tett a templomi közönségre.

Ordentlich Ferenc beszéde

Ezután Ordentlich Ferenc, a deji zsidó hitközség örökös díszelnöke emelkedett szólásra, hogy az ardeali zsidó hitélet fényével elől elhunyt nagyját, Wesel Albert főrabibot, az Ortodox Központi Iroda elnökét méltassa. Hagyományos zsidó szellemről áthatótt, szépen fölépített, nívós beszéd volt, ami láthatóan megindította az ünneplőket.

— A mindnyájunk által szeretett, nagyra-becsült főtisztelendő Benzion Wesel halálával, — kezdte, — a férfiuval, aki „az ország nagya”, „ros hamdina” volt, tisztelt-beli tagja és alelnöke a clujai zsidó Kórházegyesületnek, olyan veszteség ért bennünket, hogy még ma is annak hatása alatt állunk. A szónok rabbi Eleázárhoz, a tanaitához hasonlította az elhunyt nagyságot, aki betegesen, állandó gyöngékedések közepette is a zsidó kötelesség teljesítésének követendő példája volt.

Szellemi szemekkel látjuk, ahogy itt áll

egyéniségének kimagasló pompájában, látjuk imponáló szellemiségtől áthatott alakját, akire mindig is büszkén tekintettünk fel. És minél ünnepebb ez a gyűlés, annál mélyebben érezzük a fájdalmat a veszteség fölött. Dávid királlyal siratjuk még ma is őt. Izrael disze volt, akinek nagyságát a szent ügyekért létrejött magas gyűlékezésekben éreztük legmélyebben. Nagy nevé talmud chóchoim volt az nyit ros hamdina, példásan szent és akinek ritka szívósága szinte köz-

te. Ugyanazokat az életheveket Simeon haccadik. A világ há- mon épült: a Tóran, az Is- a jótékonyaságon. És ugyan- pelvet követte, amit Simeon sterink állított fel, hogy és békét kell keresnünk. rfolótti egyéniség volt, az zretetreméltóság és barát- a karakter, aki mindenkit rt őt is mindenki szerette és nagyra-becsülte. Leikes támogatója volt minden emberbaráti intézménynek. Nem ismerte a materializmus fogalmát és eladta felesége ékszerait, hosszú időn át önként lemondott javadalmazásának feléről, csakhogy hitközsége templomhoz jusson. Kereseti viszonyainak határait jóval túllépve adakozott a clujai zsidó kórház javára. Végrendelete valóban megmutatta, hogy egy „nőmosa jaszere” emberföltötti lélek lakozott benne.

A kórházegyesület ezidei halottai

Dr. Vass Zoltán főorvos, a kórházegyesület többi elhunyt tagjait parentálta el. „Mély hálával, soha el nem muló szeretettel emlékezünk meg azokról, akiknek érdeme ez a kórházat, bajokon és küzdelemben áll meg tartjuk” — mondotta. Majd megindító és találó jellemzést adott dr. Adorján Arminről, Mailer Ignacról, Junger Sámuelről, Schwarz Ignacról, dr. Kugel Dezsőről, dr. Weisz Mendelről, Grün Mórról, Kálmán Lajosról, Löwe Béláról, Schön Samuról, Farkas Lajosról és Wohlhändler Zsigmondról. Az emlékbeszéd után a főkapitány „kél mólé rachaminja” következett és ezzel zárult a mély és ges hatást kelto gyászünnep.

Hitoktató urak figyelmébe!!
A közkezdelt és általánosan bevezetett
Edelstein, Carte de Religionea mozaicá
reaprobált III. bővített és javított kiadása sajtó alatt van.
Librarie MORAVETZ kiadása Timisoara.

Nyilas demonstráció a pesti autbuszokon

Tízperces tüntető szünetet tartottak a sofőrök és a kalauzok, mert nem léphetnek be a hungarista pártba

Budapest, augusztus 22. Pénteken délután öt órákor a BSZKRT autbuszjai megtorpantak és egyesek öt, mások pedig tíz percig mozdulatlanok maradtak. Az utasok érdeklődésére a kalauzok azt felelték, hogy néhány perces tüntető sztrájkot rendeznek, mert a miniszterelnökség rendelete megtiltja nekik, hogy a nemzeti szocialista párt hungarista mozgalomban résztvehessenek, illetve ennek a pártnak tagjai lehessenek. Kiderült, az autbuszvállalatnál alkalmazottak egy része titok-

ban szervezte ezt a tüntető sztrájkot, ugyanakkor pedig szabadnapos társait meg akartak jelenni a miniszterelnökségen, hogy a miniszterelnöknek memorandumot adjanak át. A memorandumban a nyilas hungarista mozgalomban való részvételük megengedését akarták kérni. A rendőrségen, közelebbi felvilágosítást nem adtak az ügyről. A BSZKRT információja szerint a tüntetés valóban megtörtént, összesen negyvenkét autbusz állt meg különböző vonalakon.

Társas kirándulás Tihufára

Az Arvagondozó központja f. hó 28-án, vasárnap Tihufára társas kirándulást rendez, hogy a helyicsoportok vezetőségének, valamint a szervezett mindazon barátainak, akik a nyaralattási akciót támogatásukban részesítették, módot nyújtsanak arra, hogy közvetlen közelről győződhessenek meg arról a gyönyörű szociális munkáról, amelyet az Arvagondozó tihufai telepen folytat.

Ezt a kirándulást nem csupán a telep és a II. csoportban ott nyaraló 200 gyermek megtekintésére használjuk fel, hanem a társaság egyuttal részt vesz a Tihufán megrendezendő

strájer ünnepségen, amellyel az Arvagondozó dokumentálni kívánja, hogy azt a testnevelési és hazafias szellemet, amelyet a Straja Tihui előir, a tihufai telepen teljes mértékben megvalósította. A gyermekek tornagyakorlatokon kívül különböző műkedvelő számokkal szerepelnek és így nemcsak testi, hanem szellemi munkájukról is számot adnak.

Az ünnepségen a basarabiai testvérszervezet delegáltjai is résztvesznek és az Arvagondozó, a minden oldalról jelentkező vidéki delegátusokra való tekintettel, a szervezet jövőbeni célkitűzéseit és a nyaralattási akcióját fejlesztésének lehetőségeit is meg tárgyalni kívánja és erre nézve s a Központ a delegátusok elé megfelelő javaslatokat kíván terjeszteni.

A kiránduláson az Arvagondozó a delegátusokon kívül vendégeket is szívesen lát. Részvételi díj 300 lei, indulás vasárnap reggel 6 órákor a Mera garageból (Str. Iasilor 8), visszaérkezés Clujra este 11 órákor. Jelentkezéseket csütörtök délig fogad az Arvagondozó központja, Str. Paris 36, (telefon 34-61).

— Ötszáz angol kiránduló Bucarestiben. Bucarestből jelentik: Ma délben 500 angol kiránduló érkezett Bucarestibe Constantjáról jövet.

Az oradeai SZILÁGYI-féle orth. kóser zsidó fiuinternátus

felvessz az 1938-39. tanévre bentlakó és bejáró növendékeket. Az internátusban a tanulók okleveles tanárok gondos vezetése mellett teljes testi és lelki fejlődése biztosítva van.

Az intézet igazgatói Dr. SZILAS, zsidó liciumi igazgató és RADO PÁL kereskedelmi liciumi tanár

Érdeklődők Oradea, Str. Delavrancea 17-hez forduljanak.

Bucuresti, a non külgyminte a sajtó k amely auguszt Franciaország zött a Duna a szára vonatkoz sok közel két Románia részé ügyminiszter, bizott, Jean du francia delegá Contzescu rom ter vettek rész ményeképpen kimondották a na-bizottság"

A „nemzet

Amint ismerő közlekedés előtt tartott tainak folyam lenőrzés alá t szus kimondot lyamolon a h biztosítandó n nem az összes az elvnek az a a nemzetközi I Bécsben, majd amelyben a p Anglia, Franci viselői is hely örködött afölö ponttól kezdve, rendelkezésére alatt futó kere zotóság elelnő szed; az Ansel helyzetben azoz zést működése.

Két év hely

Az 1856-ban a nemzetközi rópai Duna-b ennek hatáskör tyását, Brailde bizottságnak a feladata, hogy kálatokat vége Dunát a hor hajtást akadá szerint a mun kellett készül megszünt volna szerződés aláír szó egy álland rel is rendelke Ennek elemle na-bizottság eg Duna alsó föl alatt állott, bá zett a terület, halad.

Az európai a sulinai cset gátakat, általa delta különböző gezettette el köz az összes munk keresendő, hog gyengébb és is tett ágát próbá szes többi mun hosszabbítása, nyultak, mert ni a homokzát

MEGSZÜNT AZ EURÓPAI DUNA-BIZOTTSÁG

Két évre létesítették és közel száz éve működött a Duna alsó folyását ellenőrző nemzetközi intézmény

Bucuresti, augusztus 22. Petrescu Comnen külügyminiszter hivatalosan is közölte a sajtó képviselőivel a megegyezést, amely augusztus 18-án Sinaiban Anglia, Franciaország és Románia képviselői között a Duna alsó folyásának jogi státuszára vonatkozóan létrejött. A tárgyalások közel két héti tartottak és azokon Románia részéről Petrescu Comnen külügyminiszter, Douglas Keane angol megbízott, Jean du Sault és Paul Chargueraud francia delegátusok, valamint Constantin Cretzescu román meghatalmazott miniszter vettek részt. A tanácskozások eredményeképpen a három állam képviselői kimondták az úgynevezett „európai Duna-bizottság” megszüntetését.

A „nemzetközi Duna” százéves története

Amint ismeretes, ugyanis, a Dunán való közlekedés a több mint száz évvel ezelőtt tartott bécsi kongresszus határozatainak folyamánaként nemzetközi ellenőrzés alá tartozott. A bécsi kongresszus kimondta, hogy a nemzetközi folyamokon a hajózás szabadságának elve biztosítandó nemcsak a parti államok, hanem az összes érdekelték részére. Ennek az elvnek az alkalmazásából született meg a nemzetközi Duna-bizottság, amely előbb Bécsben, majd Pozsonyban székelt és amelyben a partmenti államokon kívül Anglia, Franciaország és Olaszország képviselői is helyet foglaltak. Ez a bizottság öröközte afőlött, hogy a Duna — attól a ponttól kezdve, ahol hajózhatóvá válik, — rendelkezésére álljon a különböző zászlók alatt futó kereskedelmi hajóknak. A bizottság ellenőrzést gyakorol, illetve kezelt; az Anschluss folytán előállott új helyzetben azonban még nem nyert rendezést működése.

Két év helyett — nyolcvankét év

Az 1856-ban tartott párizsi konferencia a nemzetközi Duna-bizottság mellett európai Duna-bizottságot is szervezett és ennek hatáskörébe utalta a Duna alsó folyását, Brailától egészen a torkolatig. A bizottságnak annakidején főleg az volt a feladata, hogy különböző technikai munkálatokat végeztessen el, tisztítsa meg a Dunát a homokzátanyoktól, amelyek a hajózást akadályozták. Az eredeti terv szerint a munkálatoknak két év alatt el kellett készülniök és ezzel egyidejűleg megszűnt volna a bizottság is. A párizsi szerződés aláírása idejében még nem volt szó egy állandó, adminisztratív hatáskörrel is rendelkező bizottság létesítéséről.

Ennek elemlére azonban az európai Duna-bizottság egészen 1938-ig működött. A Duna alsó folyása nemzetközi ellenőrzés alatt állott, bár időközben teljesen román lett a terület, ahol a folyam a torkolatig halad.

Az európai Duna-bizottság megépítette a sulinai csatornát, meghosszabbította a gátakat, általában rendbehozta a Duna-delta különböző három ágát, de nem végeztette el közel egy évszázad alatt sem az összes munkálatokat. Ennek oka abban keresendő, hogy a bizottság a Duna leggyengébb és iszaposodásnak leginkább kitett ágát próbálta csatornásítani. Az összes többi munkálatok, mint a gátak meghosszabbítása, stb. hiábavalóknak bizonyultak, mert nem tudták megakadályozni a homokzátanyok fejlődését, amelyek

betöméssel fenyegették ezt a Duna-ágot. Másrésztől azonban az európai Duna-bizottság hatalmas illetékeket szedett kereskedelmi hajóktól. Mint nemzetközi intézmény, széles közigazgatási és jogszolgáltatási hatáskörrel rendelkezett a tengeri Dunán, Brailától, egészen Sulináig, megdrágította a hajózást a tengeri Dunán, anélkül azonban, hogy megfelelő feltételeket teremtett volna a hajózás számára.

Az utolsó attack a Duna-bizottság megszüntetése érdekében

A román kormány többször indított akciót a Duna-bizottság megszüntetésére. A kormány képviselői anakronizmusnak minősítették a bizottság létezését, amelyet még a vitorlás hajózás korszakában létesítettek, midőn Dobruzsza török fennhatóság alatt állott. Ma azonban a dunai hajózás nagy tonnájú és biztos hajók közlekedését teszi szükségessé, másrésztől a román állam szuverenitása uralja Dobrogeát és a Duna-torkolatot, úgy, hogy a kormány a szuverenitásra sértőnek találta, hogy román területen más fórumok gyakorolják az igazságszolgáltatást.

A sinaiai konferencia a bizottságban

képviselt államok közül csak Anglia és Franciaország vettek részt. A létrejött megállapodás azonban nyitva áll a hozzájárulás számára az összes érdekelt államok előtt. Petrescu külügyminiszter sajtónyilatkozatában különösen azon reménynek adott kifejezést, hogy Olaszország bár nem képviseltette magát a konferencián, Angliához és Franciaországhoz hasonlóan megértő magatartást fog tanúsítani.

A létrejött megállapodás szerint a Duna-bizottság nem gyakorolja többé hatalmát a tengeri Duna, valamint a három torkolati ág fölött. A sulini dunakikötő, amely eddig nemzetközi kikötő volt, román jelleget nyert, és a román állam tulajdonába mennek át a Duna-bizottság javai, ingatlanai, hajói és világító tornyai, kivéve a bizottság sulinai és galati palotáit. A Duna-torkolatnál szükséges technikai munkálatokat a román állam fogja elvégeztetni. Az európai Duna-bizottság mint fellebbezési fórum marad fenn és csak abban az esetben léphet közbe, ha az ellenőrzést ezután gyakorló román hatóságok és valamely más nemzet zászlaja alatt közlekedő hajó között konfliktus merülne fel.

Mégis bíróság elé kerül Schuschnigg kancellár

Megjelent a volt osztrák kormányok tagjait felelősségre vonó törvényrendelet

Berlin, augusztus 22. A német hivatalos lap vasárnapi száma közli azt a törvényerejű rendeletet, amelynek a következő a címe: „A volt osztrák szövetségi kormányok tagjainak és bűntársainak felelőssége.” Ez a törvény megállapítja, hogy ezeknek a kormányoknak tagjai politikai tevékenységükkel ellenséges cselekedetekre ragadtatták magukat a német néppel

szemben és bűnösnek abban, hogy visszaéltek hatalmukkal. A volt osztrák kormányok tagjait és — mint a rendeltörvény mondja — bűntársaikat a bécsi állami törvényszék elé küldi. A törvény alapján elsősorban Schuschnigg kancellárt állítják bíróság elé, de ugyanez lesz a sorsa a különböző tartományi kormányzóknak és Bécs volt főpolgármesterének is.

Mit tartalmaz az új bírósági szervezeti törvény

Csak a minősítési táblák alapján lépnek elő a bírók. A politizáló bírót a miniszter nyomban felfüggesztheti

Bucuresti, augusztus 22. A hivatalos lapban új bírói szervezeti törvény jelent meg, amely a bírói hivatást gyakorlásának szabályait foglalja magában. A legutóbbi bírósági szervezeti törvényt 14 év előtt hirdették ki és azóta több módosításon ment át, míg a jelenlegi törvény egységesíti a vonatkozó rendelkezéseket. A törvényt Victor Iamandi igazságügyminiszter részletes indokollással kíséri, mely első részében magas szemléletű elméleti fejtegetést képez az állam harmadik hatalmáról: az igazságszolgáltatásról. Az alkotmány 76. szakasza állapítja meg a bírák elmozdíthatatlanságát és előírja, hogy ennek az elvnek keresztülvételé külön törvényben történjen, amelyet az alkotmány megjelenésétől számítva, hat hónapon belül kell létesíteni. A most megjelent törvény, tehát az alkotmány által előírt határidőn belül lép életbe és az elmozdíthatatlanságra nézve, az előző törvénnyel azonos rendelkezéseket tartalmaz

de egyben kiterjeszti azt az ítélőtáblák ügyészeire is. Gyökeres változás áll be a bírák fegyelmi eljárásában. Külön szakasz rendelkezik a legfelsőbb semmitőszék bírának fegyelmi ügyében, mivel a semmitőszéket megilleti a jog, hogy saját tagjai felett fegyelmileg bíraskodjon. Ezt a jogot a legfelsőbb bíróság négy bizottság által gyakorolja. A többi bírák számára, az igazságügyminiszter mellett két fegyelmi bíróság fog működni, egy semmitőszéki bíró elnöke alatt.

A bizottság négy évre alakul meg és tagjait az igazságügyminiszter más részben a semmitőszék elnöke nevezi ki. Az elsőfoku büntetést tehát a megintést az igazságügyminiszter fejezime eljárást után önmaga alkalmazza, míg súlyos esetben, amikor a bíró kétségtelen rosszszeműséggel járt el, vagy pedig a nemzetvédelmi törvény elleni vétséget követte el, a fegyelmi eljárás mellőzésével, királyi ren-

ÉCOLE VIOLET Reconnue par l'Etat Enseignement technique supérieur 115. Av. Emile Zola, Paris XV. Elméleti és gyakorlati tudományok. Előkészítő osztály: 3 év. Mérnöki osztály: 3 év. Érettségizettek beiratkozása a mérnöki osztályra. Liceumi és gimnáziumi tanulók bármilyen osztályból felvételt az előkészítő tanfolyamra külföldi vizsgával. Katonai előkészítés. Benlakókat előnyös feltételekkel vesz fel. Válaszbélyeg mellékelésével megkereséseket továbbít „Mercur” újságíró, Bucaresti, Str. Sărindar „Inginer 1938” jellege alatt.

delettel történik a büntetés kiszabása. A büntetések általában szigorúbbak, mint a régi törvényben volt: 5—30 napig tartó fizetés megvonás, 1—3 évig az előléptetéstől való kizárás, 1—12 hónapig szolgálatból való felfüggesztés. Külön büntetésben részesülnek azok, akik mint fegyelmi bizottsági tagok, törvénytelenül, vagy komolytalanul látják el tisztüket. Azok, akik súlyos cselekményekért rendelkezési állományba kerültek, vagy a vizsgálati eljárás folyamán állásukról lemondani kényszerültek, bírónak újra nem nevezhetők.

Az előléptetések kérdésében, az új törvény megszünteti a legfelsőbb bírósági tanácsot, amely eddig az előléptetésekkel az igazságügyminiszter véleményező szerepe volt. Erre azért nincs szükség, mert a jövőben a kinevezés a minősítési vizsga alapján történik, szigoruan abban a sorrendben, amilyen osztályzatot az illető bíró nyert. Az előléptetés aképen történik, hogy a jövőben felfektetnek egy előléptetési táblát és az arra felkerülő bírók kerülnek előléptetésbe. Semmi más befolyásolónak helye nincsen. Az előléptetési táblán annak részletes indokolása áll, hogy mi teszi a bírót előléptetésre alkalmassá.

A miniszteri indoklás részletesen kifejti azokat az indokokat, amelyeknél fogva a bírói fizetések felemelésre szorulnak. A jövő évi költségvetés már a felemelt fizetéseket foglalja magába. Azon céltól vezelve, hogy a bírói kart időnként felfrissítsék, a törvény a szolgálati korhatárt leshállította. Járásbírák és törvényszéki bírák 57 éves korukban, táblai bírák 61 éves, táblai elnökök 62 éves, semmitőszéki bírák 66 éves, semmitőszéki elnök pedig 67 éves korában megy nyugalmába. Végül a törvény javítja a már nyugalmába ment semmitőszéki bírák nyugdíját és azt minimálisan havi 20 ezer lejben állítja meg.

Fontos rendelkezése a törvénynek, hogy az igazságügyminisztert előzetes felfüggesztési jog illeti meg, ha megállapíthatja a vizsgálóbiztos jelentéséből, hogy valamely bíró politikai tevékenységben vett részt.

Hatszáz vagon nyerscukrot importáltunk Csehszlovákiából

A múlt évi gyenge cukorártermés nem fedezte az ország cukoriparának nyersanyagszükségletét és évégett a cukorgyárak központi eladási irodája engedélyt kapott nagyobb mennyiségű külföldi nyerscukor behozatalára és finomítására.

A cukorgyárak nyersanyagszükségletüket nagyjából Csehszlovákiából fedezték, ahonnan 1937 október 1-től 1938 július 31-ig hatszáz vagon nyerscukrot importáltak.

— Eljárás indult egy brutális gazdálkodó ellen. Satumareről jelentik: Grigoruți Vasile Trip közszéki lakos ellen, feleségének feljelentésére, vádat emelt az ügyészség. Grigoruținé feljelentéséből kitűnik, hogy férje előre haladott állapotát nem tartva szem előtt, egy seprővel olyan súlyosan megverte, hogy kórházba szállították nála elő. Az új büntetőtörvénykönyv szerint ezen cselekmény súlyos büntetést ir elő.

STERN-féle orf. kóser vendéglő Oradeán

ארטה. כשר

Str. N. Iorga (volt Zöldfa-uca) 19. Országiszerte elismert kitchinó konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás.

Transzilvania vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye. Lakodalomokra és barkettékre külön nagyterem.

HIREK

Ussiskin hetvenöt- éves

Augusztus 17-én töltötte be életének hetvenötödik évét Menachem Mendel Ussiskin, a cionista Actions Comité és a Zsidó Nemzeti Alap elnöke.

Legendás légkör lengi körül ennek az embernek az alakját, aki a jeruzsálemi Rechavjan, annak az uccának a sarkán lakik, amelyet róla neveztek el. A régi cionista hagyományok eleven megtestesítője: Amennyire csak visszanyúl: az emlékeztünk, a cionizmus történetének minden fázisában beleütközünk Ussiskin alakjába. 1882-ben utazott először Palesztinába. Akkor 19 éves volt. A Chovevé Cion minden megmozdulásában részt vett. Ebben a körben jelentős tényező volt már akkor, amikor Herzl fellépett. Ussiskin vezette a legszenvedélyesebben és legkitartóbban a harcot az Uganda-kérdésben. Ő vezette az ellenzék 1903-ban a hatodik cionista kongresszuson Herzl, Nordau, Marmorek és Zangwill ellen. Ő szervezte meg a Zion-Diont, a cionista cionistákat Charkovon. Ő gyűjtötte össze a hetedik kongresszus előtt Freiburgban az akkori „Neinsagereket”. A hetedik kongresszuson tett emlékeztetés indítványa, amely az Uganda tervei mellett a palesztinai gyakorlati telepítési munka megindítását és ezzel párhuzamosan a áip lomációjának erősítését követelte, — ez volt az a szentetikus cionizmus, amely később Weizmanntól kapta a nevét, de amely Weizmann megelévére, Ussiskin megfogalmazásában született meg.

Ebben a harcok időszakában, 1903 és 1905 között forrott ki Ussiskin egyénisége. Ma is olyan ő, amilyen akkor volt. Mindaz, amit azóta mondott, vagy tett, magán viseli az akkori nagy harcok bélyegét, mely harcok közepette acélosodott meg a cionista gondolat. A Jekaterinoszláv-i rajon a legjobban megszervezett körzetnek számított a régi oroszországi cionista mozgalomban. Ez volt Ussiskin rajonja. És Ussiskin volt a régi cionisták közül az, aki a legerőteljesebben hajtotta a mozgalom erőt Palesztina felé. A leg-
elementárisabb hajtóerő volt ez akkor, amelyet nagy akaraterő és fantázia fűtött, jó lehet a gyakorlati tettéváltás nem az ő érdeme, hanem Artur Ruppiné. Mig Ruppin a kolonizációs munka beindítója volt, addig Ussiskin a palesztinai zsidóság megszervezésének volt a kezdeményezője. Ő hívta össze a palesztinai zsidóság első kongresszusát még a háború előtt és ez a kongresszus volt tulajdonképpen a Kneszet Jiszrael előhírnöke.

1919-ben a békekonzferencián képviselte a zsidó nép Palesztinára való történelmi jogait héber beszédben. San Remoból egyenesen Palesztinába utazott, ahol élére állt a Zionist Commissions-nak, mely 1918-tól 1921-ig képviselte Palesztinában a cionista szervezetet. 1921-ben a Keren Kajemmet elnöke lett és ebben a minőségben a háború utáni kolonizáció földvásárlási alapjait veti meg. Aki ma bejárja az Emeket, köröskörül Ussiskin művét látja. Ő vásárolta meg ezt a földet, még mielőtt ahhoz engedélyt adott volna a cionista kongresszus. Aki az Emek Cheferben jár és látja az ottani virágzó kolóniákat, itt is Ussiskin művét látja, aki 1928-ban Kanadába utazott, hogy az ottani cionistáktól megszerezze a pénzt ennek a földnek megszerzéséhez. Lehetetlen mindent felsorolni, ami Ussiskin nevéhez és alkotó erejéhez fűződik. Élete és műve megtestesítője annak a jelszónak, amelyet ifjúkorában hirdetett s amelyhez mind a mai napig hű maradt: „Semmi sem állhat ellen egy szilárd akaratnak.”

— Időjóslat. 1—2 milliméterrel süllyedő, majd 2—3 milliméterrel emelkedő légnyomás az ország nyugati részei felől, a légáramlások irányt változtatnak a nap folyamán és a szél nyugat felől fog fújni. Ezzel egyidejűleg az ég fokozatosan beborul nyugaton és eső veszi kezdetét, majd a hőmérséklet lehül.

— Lefejezték a sikkasztó varsói német konzult. Varsóból jelentik: Szenzációs leleplezéseket közöli a Havas távirati iroda Blessmer varsói helyettes német konzul eltűnésével kapcsolatban. Mint ismeretes, Blessmer nemrég váratlanul otthagyta állomáshelyét és nem is tért vissza Varsóba. A hírrel kapcsolatosan napvilágra került, hogy a követ-helyettes nagyszögű pénzt sikkasztott el a varsói nemzeti szocialista segélypénztárból és ezért titokban Németországba szállították, ahol bűnvádi eljárás indult ellene. A napokban aztán jólétesül körökben az a feltevés alakult ki, hogy Blessmer a vizsgálati fogságban öngyilkosságot követett el. Ma újabb szenzációként azonban kiptattak a hét pecsét alatt őrzött titok: a varsói volt német konzulhelyettes a sikkasztás elkövetése után egy különleges rögtönzött bizottság halálra ítélte és közvetlenül a tárgyalás után bárdal végre is hajtották a halálos ítéletet. A kivégzésről természetesen nem adtak ki hivatalos jelentést — a nemzeti szocializmus tekintélyének érdekében.

Képviselőt keresek

Brasov és környék területére brasovi székhellyel. Referenciákkal együtt ajánlatokat „Azonnal átvethető” jellegre a hirdetőbe.

— Gyógyíthatatlan betegsége miatt öngyilkosságot kísérelt meg egy cluji borbélysegéd. Vasárnap reggel a sétatér egyik padján eszméletlen férfit bukkantak a járőrök. A zsebéből előkerült iratokból kiderült, hogy az eszméletlen ember Szántó László, Baron L. Pop ucc 7 szám alatt lakó borbélysegéddel azonos. A mentők beszállították a belgyógyászati klinikára, ahol megállapították, hogy öngyilkossági kísérletről van szó. A borbélysegéd husz fanodorm pasztilával akart véget vetni az életének. Két busculevet hagyott hátra. Az egyiket anyjához intézte, amelyben bocsánatot kér tettéért, a másikban pedig a hatóságokkal közöli, hogy gyógyíthatatlan betegsége miatt vállik meg az élettől és kérte a boncolás mellőzését. Szántó állapota súlyos.

Schwartz Menyhértné orth. zsidó leánynevelő intézete internátusa Oradea.

Str. Ep. Clorogaria 8. Telefon 12-11.

— Megszűnt Dimancescu sajtóigazgató megbízatása. Bucurestiből jelentik: Királyi kézirat útján Dimitrie Dimancescu megbízatását a sajtó- és propagandaugyi ügyosztály vezetésére szeptember 1-el megszüntették. Dimancescu megtartja sajtótanácsosi tisztségét és a külügyminisztérium kebelében kap beosztást.

Hol lehet elhelyezkedni? címmel igen nagy érdeklődésre számot tartó füzet hagyta el a sajtót, mely a zsidók külföldi és a gyarmatokon való elhelyezkedésének lehetőségeivel foglalkozik. — A füzet pontos gyakorlati utmutatókkal szolgál mindazok számára, akik külföldön, vagy a gyarmatokon akarnak elhelyezkedni. — Felsorolja, hogy a bevándorlási engedélyt hogyan lehet és hol megszerezni. — A füzet ára 35 lei, kapható minden könyvkereskedésben, vagy a vezérképviselő Pen Companie cégnél, Satu-Mare.

— Könyvtelenül kiönti a hamisított és lefőzött tejet a hatósági orvosi bizottság. Megirtuk már az Uj Keletben, hogy a városi főorvosi hivatal rendkívül szigorú intézkedést fogantatosított a tejhamisítások kiküszöbölése érdekében, hogy a néhány héttel ezelőtt történt mérli teji okozta riadalom ne fordulhasson elő még egyszer. De azonkívül is tudomására jutott a főorvos hivatalnak, hogy a Clujra beszállított tej nem mindig felel meg a tisztasági követelményeknek. Bizonyos időközökben ezért a városi tisztiorvosok tejevizsgálatot tartanak a városi sorompónál. Szombaton reggel egész Clujon lámpással is alig lehetett találni tejet, mert a vónoknál tejevizsgálat volt, amely elég szomorú eredménnyel végződött. A beszállított tej tekintélyes részét nemcsak, hogy lefőzöttnek és felvezetettnek találta az orvosi bizottság, hanem a tejkannák sem feleltek meg a higiénia követelményeinek. A tejszállítók kétségbeesett tiltakozása ellenére a tejeskannák tartalma az ut porába került. Remélhetőleg a szigorú ellenőrzés megteszi a kívánt hatást és a jövőben a tejszállítók saját érdekükben rendes tejjel fogják ellátni Cluj közönségét.

— Vasuti baleset Halmében. Satumare-ról jelentik: Lemák Antal halmeui pályamunkást súlyos kimeneteli baleset érte. A közraktárnak dolgozó Lemák figyelmét elkerülte a közelgő tolatóvonat érkezése és oly szerencsétlenül kapta el, hogy balvállperce eltört, amelyet súlyosbít a belső és külső sérülései. Súlyos állapotban szállították a satumarei kózikórházba. A vizsgálat a szerencsétlenség ügyében megindult.

— A timisoarai Wilzo garden party. Jól sikerült garden party-t rendezett szombaton este a Wilzo timisoarai helyi csoportja a zsidó kulturothron kerthelyiségében. A helyi csoport szorgalmas hölgygárdája pazarul felkészítette a kerthelyiséget, amely zsutofóságig megtelt a timisoarai zsidó társadalom színéjével. A kertünnepély erkölcsi és anyagi tekintetben egyaránt kitünően sikerült, a fiatalok a késő éjjeli órákig vidám hangulatban szórakoztak. A rendezés nehéz munkáját a helyi csoport egész hölgygárdája végezte dr Handlert Elza és dr Nobel Sándorné előnökök fáradságtalan szervezése mellett. A kitünően sikerült ünnepély jövedelmét a Wilzo és a Keren Kajemeth céljaira fordították.

Ma az Edison mozgóban a Nizzai ibolyák.

— Ingyenes röntgen- és vérvizsgálatban részesülnek Timisoaran a szegénysorsu betegek. Mint már jelentettük, Timisoaran teljes erővel megindult az egészségügyi offenzíva, amelynek során a hatósági orvosok nemcsak az üzemek és üzletek egészségügyi berendezését ellenőrzik, de megvizsgálják a szegénysorsu betegeket is. Az észleletekről jegyzőkönyv készül, de a diagnózisokat egy titkos kódex számszerei alapján jegyzik fel és így azok nem kerülhetnek avatatlank kezébe. A szegénysorsu betegek, akik nem tagjai a betegpénztárnak, az egészségügyi offenzíva során ingyenes röntgen- és vérvizsgálatban részesülnek és a diagnózisok alapján specializált kezelésebe kerülnek. A díjtalan röntgenvizsgálatokat mindama kórházak, vagy magánaszánatóriumok végzik, amelyek röntgenkészülékkel rendelkeznek, a hatósági orvobutalása alapján, míg a vér- és egyéb vizsgálatokat az állami bakteriológiai intézet szakértői végzik. Az egészségügyi offenzíva során eddig mindössze egyetlen szigorúbb intézkedésre került sor: a hatósági orvos elrendelte a belvárosi Oituz tér 7. számú házban levő pinchehelyiségek és lakások azonnali kiürítését, mert azok a benne lakók egészségét veszélyeztetik.

Akció Clujon a Cionista Szervezet érdekében

Már a tg-muresi és oradeai konferenciák határozatot hoztak, hogy a Zsidó Nemzeti szövetség megerősítésére országos jellegű akció indítanak be. A Masz Hahisztadruj akció egész Ardealban be indult és a legtöbb helyen már lefolytatást is nyert.

Az akcióra Clujon most került sor és annak lefolytatására ideérkezett dr Mózes László a Zs. N. Sz. országos főtitkára, aki a cluji cionista élet reprezentánsainak segítségével már a közeli napokban megkezdte a Masz Hahisztadruj lebonyolítását. Amint ismeretes, a Masz Hahisztadruj akció eredményéből a Zs. N. Sz. szervezeti keretének kiépítésén kívül az ardeali zsidó ifjuság átrétegesítésének és ereci kivándorlásának gyakorlati megvalósítását, a cionizmus megerősítését és terjesztését fogják elősegíteni.

A helyi cionista körök a mai helyzetre való tekintettel nagy eredményeket várnak a cluji akciótól.

— A Drágálna-család tízenegy hőse. A severinmegyei Borlava község lakossága meleg ünnepelésben részesítette Drágálna Cornel tábornokot, a timisoarai gyalogos hadosztály új parancsnokát, aki a község szülőtte. A község kulturházában, amely a hősi halált halt Drágálna Ion tábornok nevét viseli, leleplezték a falu 69 hősi halottjának emléktábláját. A hősök között a Drágálna-család 11 tagja szerepel, akik valamennyien a község leszármazottjai voltak. Az ünnepélyen számos szónoklatban méltatták a Drágálna-család hősi érdemeit.

— Ujra megkezdődnek a nőgyógyászati és a kórházegyesület teadélutánjai. A kórházegyesület, valamint a nőgyógyászati vezetőség ezután közli a hölgyközönséggel, hogy a nyári szünet befejeződésén, minden csütörtökön délután újra megrendezik szokásos közös teadélutánjukat a Concordia klubban. Minden újabb értesítés helyett már most közlik, hogy a teadélutánokat minden csütörtökön délután megrendezik.

GAZDASÁG-FILM MŰVÉSZET

AZ OPERA MOZGÓ MÜSORA:

Hétfő, kedd, szerda: Fekete rózsák. Főszereplőkben: Lilian Harvey, Karl Ludwig Diehl.

A ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Dupla műsor egy helyért: I. Ha én lennék a főnök... (Si j'etais la patron). Páratlanul szellemes francia zenés vígjáték. Fősz.: Fernand Gravey. II. Broadway Melody 1938. A szezon legnagyobb zenés filmje. Fősz.: Robert Taylor és Eleanor Powell.

A SELECT MOZGÓ MÜSORA:

Premier! A Long Beach földrengés. Főszereplők: Spencer Tracy és Jack Oakie.

AZ URANIA MOZGÓ MÜSORA:

London terror alatt. Főszereplők: Fritz Kortner és Charles Farrell.

A THALIA MOZGÓ MÜSORA:

Romeo és Julia. Shakespeare hallhatatlan műve film. Pazar rendezés, 3000 szereplő. Főszereplők: Norma Shearer és Leslie Howard. Csütörtökön: Premier! Dupla műsor: A hetek bandája. Izgalmas bűnügyi film. Harwood mesterregtektív kalandja.

AZ EDISON MOZGÓ MÜSORA:

Szenzációs műsor: I. Nizzai ibolyák. Fősz.: Erna Sack, a világhíri bécsi énekesnő. II. Az ördögziget menekültjei. A legnagyobb egzotikus film. III. Uj híradó és Micky Maus.

A CAPITOL MOZGÓ MÜSORA:

Premier! Jazz parádé. Főszereplők: Dido Powell és Fred Waring. Műsor előtt: Világhíradó.

A MUNKAS MOZGÓ MÜSORA:

3, 6 és 9 órákor: I. Az álmok éjszakája. Zenés operett. Fősz.: Lilian Harvey. II. A titokzatos tudósító. Bűnügyi dráma. Főszereplők: Bert Sternbach és Marion Shilling. III. Journal.

A ki kö

Mig a kis

Bied, augusztus 23-án és Krotka rek vasárnap pompásan felkészítettek nek munkálat ügyminisztert valamint Com Czianu (rabai attasé. A posztív miniszteri és tengyugoslav k Oadere belgr követ, Protik jugoslav köv és számos n az érkező küll után, melyek terelőnk fel Commen küll nyának, Com elléptek a k közben a zen himnuszát ját fűzőzött besz minisztert és külügyminisz

A pályaud Krotka küll mentek, ahó könyvbé. Ez küllön-küll külügyminisz lavy miniszter férfi között után Pál rég Commen küll ügyminiszter látta őket. A vics, Mazics, rom állam b lomációját kév mélyiség. F külügyminisz titüntetést, timentését. anyakirályné tert, főt ő tert. Este Sz ebédet a ve A konfer külügyminisz tatott a be A kisant érkezett Fr ország, A Magyarország kormány kormányi értőket Ble

Megbizha rint a hárd megbeszélés hogy a há ország köz állapotást" nak létre. A három ért minden intézkedése összes érde A jogusz donit a ble szerint ez a kisantan köttetésné beszélések nak létre szak kezd mok és k ellenezheti zött fenná zék és az hogy Kő szonyt ren

Egyes k adják a f után lemo mokkal f hoz folyar lap azt i hogy kiel

A kisantant Blédben Magyarországhoz való közeledésről tárgyal — Horthy Hitler vendége Berlinben

Míg a kisantant uriember egyezményt készül kötni Magyarországgal, Magyarország jövődéli külpolitikai irányára sorsdöntő lehet a Horthy-Hitler találkozó

Bléd, augusztus 22. Petrescu-Comnen román és Krofta csehszlovák külügyminiszterek vasárnap délelőtt féltenegy órakor a pompásan felszított Blédbe érkeztek, hogy résztvegyenek a kisantant állandó tanácsának munkálataiban. Petrescu-Comnen külügyminisztert elkísérte felesége és leánya is, valamint Contescu és Cretianu miniszterek, Cezeanu kabinetfőnök és Timiras követségi attasé. A pályaudvaron Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnök, Marics tábornok hadügyi és tengerészeti miniszter, valamint a jugoszláv külügyminisztérium főtisztviselői, Oadere belgrádi román és Lipa csehszlovák követ, Protics bucaresti és Ducscis prágai jugoszláv követ, a helyi hatóságok képviselői és számos más vezető személyiség fogadta az érkező külügyminisztereket. Az üdvözlések után, melyek folyamán Sztójadinovics miniszterelnök felesége virágcsokrot nyújtott át Comnen külügyminiszter feleségének és leányának, Comnen és Krofta külügyminiszterek elléptek a következéssel délután délután, közben a zenekar a román és a csehszlovák himnuszot játszotta. A város polgármestere üdvözlő beszéddel köszöntötte a két külügyminisztert és az üdvözlő szavakra Comnen külügyminiszter válaszolt.

Magyarország követével tárgyal a kisantant külügyminisztere

A pályaudvari fogadtatás után Comnen és Krofta külügyminiszterek a királyi palotába mentek, ahol beirták nevüket a vendékönyvbe. Ezután Comnen külügyminiszter külön-külön találkozott Krofta csehszlovák külügyminiszterrel és Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnökkel, majd a három államférfi között közös megbeszélés folyt le. Délután Pál régensherceg kihallgatáson fogadta Comnen külügyminisztert, majd Krofta külügyminisztert, ami után ebédre vendégül látta őket. Az ebédet jelen volt Sztójadinovics, Mazics, Antics udvari miniszter, a három állam bucaresti, belgrádi és prágai diplomáciai képviselői, valamint sok más személyiség. Pál régensherceg átadta Comnen külügyminiszternek a legnagyobb jugoszláv kitüntetést, a Fehér Sas-rend elsőosztályú kitüntetését. Négy órakor Mária jugoszláv anyakirályné fogadta Comnen külügyminisztert, félét órakor pedig Krofta külügyminisztert. Este Sztójadinovics miniszterelnök adott ebédet a vendég államférfiak tiszteletére. A konferencia szenációja, hogy a három külügyminiszter bizalmas tanácskozást folytatott a belgrádi magyar kóvettel. A kisantant érkezelést alkalmából Blédbe érkezett Franciaország, Németország, Olaszország, Anglia, Görögország, Bulgária és Magyarország belgrádi követe is. A jugoszláv kormány nem küldött Duna-kérdési szakértőket Blédbe.

Uriemberi megállapodás

Megbízható helyről nyert értesülések szerint a három ország külügyminisztereinek megbeszélései többek között azt célozzák, hogy a három kisantant állam és Magyarország között ügynvezett „uriemberi megállapodást” (gentlemen's agreement) hozzanak létre.

A három állam ezen a téren teljesen egyetért minden fontosabb kérdésben és a hozandó intézkedésekben szemellett fogják tartani az összes érdekeket.

A jugoszláv sajtó nagy fontosságot tulajdonít a bledi kisantant értekezletnek. A Vleme szerint ez alkalommal a legfontosabb kérdés a kisantant államok és Magyarország összeköttetésének szabályozása lesz. A bledi megbeszélések kétoldalu megegyezéseket hozhatnak létre Magyarországgal, amelyek új korszak kezdetét jelenthetik a kisantant államok és Magyarország között. Senki sem ellenezheti azt, hogy a szomszéd népek között fennálló kérdéseket jóhiszeműen rendezzék és az ellen sem lehet kifogása senkinek, hogy Közép-Európában a jószomszédi viszonyt rendezzék.

Magyarországnak megadják a fegyverkezési egyenjogúságot?

Egyes lapok szerint Magyarországnak megadják a fegyverkezési egyenjogúságot, miután lemondott arról, hogy a kisantant államokkal fenntartott kapcsolataiban erőszakhoz folyamodjon. A zagrabi Jutarni List című lap azt írja, hogy a kisantant elhatározta, hogy kielégíti Magyarországnak a fegyver-

kezési egyenjogúságra vonatkozó kívánságát, ugyanakkor azonban kéri, hogy Magyarország tegyen ünnepélyes nyilatkozatot békés szándékairól.

A lap szerint a szaloniki egyezmény, amelyet a Balkán-államok kötöttek Bulgáriával, kedvezően befolyásolta a kisantant államok és Magyarország között folyó megbeszéléseket, amelyek hozzájárulnak a dunai medence helyzetének rendezéséhez.

Horthyt királyi pompával fogadták Németországban

Amíg a kisantant közeledést ajánl fel Magyarországnak, természetesen a német veszedelem ellen, addig Horthy kormányzó elindult németországi útjára. Ismeretes, hogy ezt a látogatást Németország Magyarország presszionálására akarja felhasználni. Részben vámuniba, részben katonai szövetségbe igyekszik a Harmadik Birodalom Magyarországot kényszeríteni.

Horthy kormányzó különvonata hétfőn délután 9 óra 8 perckor érkezett meg a káprázatos pompába öltözött kiel pályaudvarra, amelyet a két nemzet színei, szőnyegek és virágdísz borítottak. A kormányzót Hitler és kísérete várta az összes katonai és polgári

előkelőségekkel. A leszállásnál a két államfő mosolyogva fogott kezét egymással, majd a vezérkancellár bemutatta kíséretének tagjait a kormányzóknak, ezután pedig a kormányzó cselekedett hasonlóképpen. Majd pedig a két államfő a kivonult nemzeti szocialista testőrség sorfala között, miközben a tergerészzenekar a magyar himnuszot játszotta, megszemlélték a felvonult díszcsapatokat. A kormányzó és a kancellár ezután szűkebb kísérettel a kiel pályaudvar ugyancsak pazarul felszított hercegi vártermén keresztül haladva díszkocsiba ültek, míg a második díszkocsiban a kormányzó felesége és Reader tengernagy foglaltak helyet. Utánuk következtek a többi előkelőségek gépkocsijai. Imrédy, Kánya és Rác miniszterek kísérettel a Germania Krupp gyárába mentek szemlére, míg a kormányzó Hitler kancellár szűkebb kíséretével a Bellewue-kötőbe, ahol már díszszemlére készen állt a német tengerészet minden hadiegysége, amelyeknek árbóccsúcán a német zászló mellett ott van a magyar nemzetiszíni zászló is. A hajók egyébként ugyancsak pazar ünnepi díszbe vannak burkolva. A kormányzó és a kancellár a Nixe nevű jachtból nézik végig a pazar ünnepségeket.

Henlein titokban Hitlerhez utazott?

London, augusztus 22. A Sunday Chronicle szerint Henlein titokban Németországba utazott, hogy Hitlert tájékoztassa a lord Runcimanmal folytatott tárgyalásokról és általában a szudetanémetség jelenlegi helyzetéről.

Kundt képviselő holnap találkozik újból Hodzsa miniszterelnökkel, hogy megállapítsák a cseh kormány és a szudetak képviselői közti tárgyalások további módjait.

Prága, augusztus 22. A kedvezőtlen időjárás miatt lord Runciman és kísérete már vasárnap délután visszatért Prágába, Schwarzenberg herceg birtokáról. A prágai sajtó úgy véli, hogy Runciman lord tárgyalásai a hét végén érik el tetőpontjukat. A szudetanémettek és Runciman közt folyó tárgyalások néhány napig szünetelni fognak, mert a szudetanémetek husz képviselője Stockholm-ba utazott a kisebbségek nemzetközi értekezletére.

Thalia Mozgó!

Monumentális rendezésben

Romeo és Julia

Fősz.: NORMA SHEARER és LESLIE HOWARD.

Csütörtörtől premier! A HETEK BANDÁJA.

DUPLA MŰSOR!

Harwood mesterdetektív kalandjai

IZGALOM!

Összeírják Olaszországban a zsidókat

D'Annunzio fia a nyugati zsidóságot okolja az olaszországi fajvédő politikáért. Cyrus Adler válasza. Kizárják a zsidó kereskedőket a fasiszta szindikátusból

Newyork, augusztus 22. Ugo V. d'Annunzio, a nemrég elhunyt nagy olasz poéta, Gabriele d'Annunzio fia, egy amerikai lapnak adott nyilatkozatban éles kirohantást intéz az Olaszországon kívül élő zsidók ellen, és azt állítja, hogy fasiszta-ellenes magatartásukkal ők idézték elő a mostani zsidóellenes reakciót Olaszországban. A zsidók teljes egyenjogúságot élveztek Olaszországban — mondja d'Annunzio, számos zsidó orvos, jeles professzor működött az országban, sőt tizenegy zsidó tábornok is volt és mindennek vége most.

D'Annunzio nyilatkozatára a Newyork Herald Tribune hasábjain dr. Cyrus Adler, az American Jewish Committee elnöke válaszolt. Cyrus Adler kérde, hogy az olaszországi zsidókat tuszoknak akarják tartani, hogy ezáltal elnyomják az Ameri-

kában és más demokratikus országokban élő zsidók szabad véleménynyilvánítását? Sem Mussolini, sem Hitler nem vonakodott támadni a demokráciát. Ha tehát a demokratikus országok zsidói szolidaritást vállalnak nemzsidó polgártársaikkal, akkor ezért az olasz zsidóknak kell bünhődniük? Ugo d'Annunzio azonban tovább megy: azért, hogy az olaszországi zsidók sorsát a külföldi zsidók magatartásától akarja függővé tenni, nyilván azon olasz köröknek a nézeteit képviseli, amelyek el akarják fojtani a külföldi zsidóság véleménynyilvánítását az olaszországi eseményekről.

Olaszországban — folytatja Cyrus Adler — már a keresztény idők előtt voltak zsidók. Rómában zsinagógák voltak, mielőtt Titusz lerombolta volna Jeruzsálemet. Számos római tért át a zsidó hitre,

mely nem ismert faji határokat. Nincs egységes olasz faj, ahogy ezt d'Annunzio állítja. Az olasz nép sohasem helyezkedett faji álláspontra. Sajnálatos és fájdalmas jelenség, hogy az új olasz fordulat, melynek lehetőségét Mussolini maga is a leg-határozottabban tagadta eddig, nem egyéb, mint a csalásra épített német fajelmélet elfogadása politikai okokból.

Róma, augusztus 22. Több zsidó kereskedővel közölte a fasiszta pártiroda, hogy kizárták őket a fasiszta kereskedelmi szindikátusból. Ez az első „fajvédő intézkedés”, amelyet a kereskedelmi életben alkalmaztak.

Összeírják a zsidókat az olasz birodalomban

Róma, augusztus 22. Ma az egész olasz birodalomban és a gyarmatokon is összeírják az összes zsidókat a kikeresztelkedetteket is beleértve. A külföldről bevándorolt zsidók kötelesek a kérdőívre legutóbbi állampolgárságukat is beleírni és számbaveszik azokat a zsidókat is, akik nem születtek olasz állampolgároknak, csak később nyerték el állampolgárságukat. Az olasz állampolgárságu zsidók viszont tartoznak bevallani, hogy milyen szervezeteknek tagjai, milyen kapcsolatban állanak a fasiszta párttal és fel kell jegyezniük, esetleges háborus kitüntetéseiket is.

Tűz pusztított egy bucaresti virágkertetben

Bucaresti, augusztus 22. Vasárnapról hétfőre virradó éjszaka a Pasulescu-Tei uca 59. szám alatt tűz ütött ki Dinica Cristescu virágkerteszetében. A tűz valószínűleg keletkezett és azonnal átterjedt a kertészet rak-táira. A tűz két órai megfeszített munka után sikerült eloltani. Elégett egy kocs, nagymennyiségű szén, árpa, tűzifa és különböző szerszámok. A kár közel 500.000 lej.

Halálosvégű szerelmi dráma egy dunai román hajón

Győr, augusztus 22. A komárommegyei Nagy-Dunán egy Bécs felé haladó román uszályhajón halálosvégű szerelmi dráma játszódott le. A hajó tolmácsa revolverrel rálőtt a hajó kormányosának fiatal lányára, akit hosszú ideje halálosan szeretett, de családos ember lévén, nem vehette el feleségül. A tolmács többször ígérte, hogy elvállalja feleségétől és elveszi a lányt. A lány szülei azonban tiltották ezt a kapcsolatot. A tolmács elkeseredésében, mert szerelmest el akarták idegeníteni tőle, többször rálőtt a lányra, aki véresen esett össze. A tolmács ezután a Dunába akart ugrani, de a matrozok még idejében lefogták. A súlyosan sebesült lányt beszállították a győri kórházba, ahol néhány óra múlva kiszendvedt. A gyilkos tolmácsot átadták a győri rendőrségnek.

— Eltelt betegégyelői tisztviselők. Galatról jelentik: A covorul törvényszék ma hirdett ítéletet a társadalombiztosító pénztár több tisztviselőjének ügyében. Nicolae Rascanu aligazgatót három havi börtönrre és 3 évi politikai jogfosztásra, Xenophon S., Petre Gheorghe, D. Anghelescu tisztviselőket pedig ugyancsak 3-3 havi börtönbüntetésre és politikai jogainak 2-2 évre való felfüggesztésére ítélték. Constantin Pufut, Vasile Vasiliut és Eugen Caramant 5-5 havi elzárásra ítélték a törvényszék, amely Ion Melintet és Stefan Balost felmentette.

— Nagy tüntetéssel fogadták egy angol kikötővárosban egy német rendőrségi futballcsapatot. Londonból jelentik: Kinon jelenetek játszódtak le tegnap este Hove kikötőjében a wuppertthali német rendőrség labdarugócsapatának partraszállásakor — jelentik a DNE. A német csapat az angol rendőregyesületek labdarugóinak látogatását jött visszaadni. Hove kikötő lakossága ellenséges kiáltásokkal és fütttyökkel fogadta a németeket, mialatt a német és angol himnuszokat játszották. A brightoni és hovel rendőrség főtisztviselői üdvözlözték a német vendégeket, majd a német csapat autóján szállódába hajtott.

SPORT

Hatvan pont előnnyel vezet a tg.-muresi Makkabi a Sennensieb Béla Ben Cion Kupa uszóverseny első napján

Meglepetően gyengén szerepel a Haggibbor

Targu-Mures, augusztus 22. (Az Uj Kelet tud.) Ideális, napos időben, a targonmuresi zsidó társadalom érdeklődésétől kísérvé kezdtek meg a városi stradan délelőt: 10 óraok: a kerületi Makkabi Szövetség bajnoki uszóversenyét a Sennensieb Béla által alapított Ben Cion örökös vándorkupaért. A versenyen a targonmuresi Makkabi hatalmas gárdája, a cluji Haggibbor 22 tagu csoportja, az aradi Hakoah és az oradeai Makkabi versenyzői vettek részt. A verseny alkalmából Targu-Muresre érkezett a kerületi Makkabi Szövetség elnöke, valamint az elnöki tanács több tagja is.

A verseny kellemes meglepetéssel kezdődött. Kiderült ugyanis, hogy a targonmuresi Makkabi alig két éves uszógárdája, amely a tavalyi versenyek alkalmával csak kis pontkülönbséggel lett második a Haggibbor mögött, ezúttal sokkal alaposabban készült a küzdelemre, semhogy azt várni lehetett. A lendületesen, stílusosan mozgó Makkabi-uszók már az elején sejtetni engedték, hogy a kupa idei sorsában igen nagy szerepet fognak venni. Ez az első napi versenyek után igazolódott is, amennyiben a Makkabi hatvan pont előnyt szerzett a Haggibbor előtt. Elsőséget már aligha lehet elvitatni.

Amilyen kellemes meglepetést keltett a targonmuresi Makkabi kitünő fejlődése, éppoly szomorú, hogy a Haggibbor gárdája, mégha a cluji strandviszonyok miatt részben igazoltan is, felkészületlenül és hiányosan jelent meg a versenyen. Különösen kinos meglepetést keltett, hogy vízpolócsapatának egyes tagjai, akiket a délelőtti órákra a Haggibbor vezetősége biztosra várt Targu-Muresre, nem érkeztek meg és ennek következtében a Haggibbor-Makkabi vízpolómérkőzést nem lehetett lejátszani.

A verseny, amelynek keretében több Makkabi-rekord dönt meg, első napi eredményel a következők:

50 m ifj. gyors: 1. Javor Hakoah 33.4 mp. 2. Fritsch II Makkabi Tg.-M. 34.2 mp. 3. Molnár Makkabi Tg.-M. 34.3 mp.

100 m férfi hát: 1. Fischer Makkabi Oradea 1:28.8 mp. 2. Welzer Makkabi Tg.-M. 1:35 mp. 3. Schwartz Haggibbor Cluj 1:42 mp.

200 m hölg. mell: 1. Czitrom Eva Makkabi

Tg.-M. 3:58. Makkabi rekord. 2. Grünwald Eva Haggibbor 4:02. 3. Blattner M. Haggibbor 4:10.4.

100 m szenior gyors: 1. Kohn József Makkabi Tg.-M. 1:17.6. 2. Jawor Hakoah 1:21.2. 3. Grün E. Haggibbor 1:21.3.

50 m. leány hát: 1. Jakobovits Eva Makkabi Tg.-M. 46.4. Makkabi rekord. 2. Grünwald Eva Haggibbor 49. 3. Farkas Makkabi Tg.-M. 49.5.

400 m férfi gyors: 1. Engelberg Makkabi Tg.-M. 7:05.4. 2. Kohn József Makkabi Tg.-M. 7:06. 3. Kohn Oszkár Makkabi Tg.-M. 7:22.3.

100 m ifj. hát: 1. Erdélyi József Makkabi Tg.-M. 1:50.6. 2. Deutsch Imre Makkabi Tg.-M. 1:52. 3. Eliás Tibor Haggibbor 1:54.

3x100 m női vegyesstaféta: 1. Makkabi Tg.-M. 5:25. Makkabi rekord (Jakobovits, Czitrom, Grünfeld). 2. Haggibbor 6:36 (Grünwald, Blattner, Benedek). 3. Makkabi II Tg.-M. 6:44 (Szabó, Erdélyi, Farkas).

200 m férfi mell: 1. Fischer Makkabi Oradea 3:20.8. Makkabi rekord. 2. Sebestyén Haggibbor 3:30.9. 3. Landau Makkabi Tg.-M. 3:43.

4x50 m ifj. gyorsstaféta: 1. Makkabi Tg.-M. 2:27.2 (Engelberg, Fritsch, Molnár, Stein). 2. Haggibbor 2:34.8 (Robert, Nóti, Beck, Grün). 3. Makkabi Tg.-M. II 2:46 (Rosenfeld, Deutsch, Ferencz, Rafael). 4. Haggibbor II.

50 m leány gyors: 1. Grünwald Haggibbor 48.1 mp. 2. Blattner Haggibbor 51.2. 3. Jakobovits Makkabi Tg.-M. 54.4.

4x100 m férfi gyorsstaféta: 1. Makkabi Tg.-M. 5:41.2 (Kohn, Stein, Engelberg, Braun). 2. Makkabi II Tg.-M. 5:47.7 (Fritsch, Izsák, Kohn I). 3. Haggibbor 6:0.9 (Robert, Heskovits II. Grün, Schwartz). 4. Haggibbor II.

A vízpolómérkőzés, a Haggibbor lemondása következtében, elmaradt. Az első helyért járó pontok természetesen a targonmuresi Makkabit illetik.

A pontverseny állása az első napi versenyek után:

- 1. Makkabi Tg.-M. 100 pont. 2. Haggibbor 40 pont. 3. Makkabi Oradea 10 pont. 4. Hakoah Arad 8 pont.

A Ripensia nyerte Románia 1937-38 évi labdarugóbajnokságát

Ripensia-FC Rapid 2:0 (0:0)

Timisoara, augusztus 22. Az 1937-38. évi labdarugóbajnokság második döntőmérkőzését a Ripensia hátezer néző előtt ugyancsak 2:0 (0:0) arányban nyerte. A Rapid az első félidőben többet volt támadásban, de a timisoarai profik védelme kitünő ellenállást fejtett ki. A második félidő 8 percében mintaszertű akció indult ki Dobaitól, aki Marksteinerhez továbbít. Marksteiner ívelten küldi tovább a labdát, amely Oprean fejéről a hálóba száll (1:0). A 16-ik percben Dobai lapos labdája elcsúsz a kapu előtt, Bindea beteszi a labát és az ellenkező sarokba bombáz (2:0). A Rapid még szörványosan támad, de nincs lendület játékában. Ionescu-Tope vezette a mérkőzést, amelyre a csapatok így álltak fel:

Ripensia: Pavlovics, Bürger-Regdon, Gáll-Kotormány-Lázár, Bindea-Oprean-Marksteiner-Schwartz-Dobai. Rapid: Radulescu, Wetzler-Rosculet, Vintila-Rasinaru-Raffinszki, Bogdan-Barráky-Auer-Horotan-Cuedan.

Phönix - Victoria 1:1 (1:0)

Cluj, augusztus 22. (Az Uj Kelet tud.) Erdekes küzdelmet vívott a két csapat. A mérkőzés nagyobb részében a Victoria volt főlányban, míg a Phönix a veszélyesebb. Szerény III góljával a 13. percben vezetéshez jut a Phönix, amit a Victoria az utolsó pillanatban egyenlített Páll révén 11-esből. A mérkőzés legjobbjá Hevesi, a Phönix kapusa volt. 1500 néző, vezette dr. Russu.

Arad. AMEFA-Chinezul 7:0 (3:0), bíró Pálffy. Góllövők: Batrin (4), Pernek (2) és Bellai. Mica Brad-Gloria 4:3 (1:0), bíró Burdan. Góllövők: Tansan (2), Serban (2), illetve Fritz (2) és Henegar.

Oradea. CAMT-Starujta 6:2 (2:1). Bucuresti. Venus-Juventus 5:0 (2:0). Góllövők: Bodola (2), Humis (2) és Jordache. Resita. UDR-Jimbolia vál. 10:2 (6:1).

KÜLFÖLD

Budapest. Ujpest-Phöbus 2:0 (2:0), Kispest-Booskai 3:1 (1:1), Hungária-SSE 3:2 (1:0), Budafok-Nemzeti 1:1 (1:1), Elektromos-Szeged 3:2 (3:0), Szürketaxi-Zugló 9:1 (3:1).

Prága. A cseh bajnokságért: Slavia-Nachod 3:3.

Berlin. Az Egyesült Államok-Európa uszóviadalt vasárnap fejezték be és azt vég-eredményben az amerikaiak nyerték meg 38:36 arányban. Genf. Franciaország B)-Svájc 41:21 uszó-mérkőzés.

Budapest. A magyar atlétikai szövetség vasárnap amerikai atléták részvételével nemzetközi versenyt rendezett. Az amerikaiak minden számban győztek, több számban pompás eredménnyel: 100 m síkfutás: 1. Ellenbee USA 10.6 mp, 2. Gyenes 10.9 mp. 200 m síkfutás: 1. Ellenbee USA 21.7 mp, 2. Gyenes 22.2 mp, 110 m gátfutás: 1. Woolcott USA 14.5 mp, 2. Szabó 15.7 mp. 400 m gátfutás: 1. Patterson USA 52.8 mp, 2. Polgár 56.4 mp. Távolugrás: 1. Watson USA 748 cm, 2. Koltay 731 cm. Diszkoszvetés: 1. Kulitz 47.54 m, 2. Remezc 46.65 m. 800 m: 1. Beetham USA, 2. Temesvári, 3. Harsányi 1:55.47 p. 2 méterrel nyerve. 5000 m: 1. Rice USA 14:52.4 p, 2. Simon 14:55.2 p. Rudugrás: 1. Wamsterdam 427 cm. Súlylökés: 1. Watson USA 15.50 m, 2. Darányi dr 15.07 m. 400 m síkfutás: 1. Howells USA 47.8 mp, 2. Görkői 48.2 mp. A 4x100 m-es síkfutás az amerikai atléták fáradtsága miatt elmaradt.

A transzilvániai zsidók és utazó urak találkozóhelye Clujon az ujonnan nyílt „CARMEL“ orth. kóser étterem és büffé. Calea Regele Ferdinand 33. Regal kávéházzal szemben. Szíves pártfogást kér a Satu-Mare-ről elszármazott KESZTENRAUM-család. Pensió rendszer. Az orthodox rabbitanács felügyelete alatt.

Futballban is, tekében is a Haggibbor bizonyult jobbnak a Makkabi Oradea-Haggibbor kettős találkozózn

Haggibbor-Makkabi Oradea 4:3 (4:2)

A Haggibbor-Makkabi tekeversenyt is a Haggibbor nyerte

Cluj, augusztus 22. (Az Uj Kelet tud.) A Haggibbor Donath uti pályáján mintegy 800 néző előtt játszott egymással a két testvér-csapat. Az első félidőben a Haggibbor, míg szünet után az oradeai csapata volt jobb. Már a 11. percben megszerzi a Makkabi Filőlöp révén a vezetést, majd 5 percre rá Klébi góljával 0:2. A Haggibbor csak ezután tér magához és a 26. és 31-ik percben Smilovits gólyaival egyenlített, amit a 38. percben Heskovits és a 44. percben Róth gója követ. Szünet után a 14. percben Gerzai szépít az eredményen.

A mérkőzés mindvégig szép és élvezetes volt. A Haggibborból Smilovits, Weisz, Róth és Dugó játéka vált ki, míg a Makkabiéból Klébi, Filőlöp és Hítner. A mérkőzést Raáb jól vezette. A két csapat a következő összeállításban játszott:

Haggibbor: Moskovits, Weisz-Gara, Kohn-Smilovits-Walter, Gergely-Dugó-Heskovits-Klein-Róth.

Makkabi: Haász, Weisz II-Moskó, Zigri-

Hítner-Berner, Gerzan-Guttmann-Klébi-Fein-Filőlöp.

A Haggibbor tekézők is győztek a Makkabi ellen

Ugyancsak vasárnap került sor a Haggibbor-Makkabi tekeversenyre. A Haggibbor tekecsapatának sikerült oradeai testvércsapatától revansot vennie és vereséggel viszonozni a pár hét előtt Oradean elszenvedett vereséget.

A köznevelési minisztérium fogja nosztrifikálni a mérnöki diplomákat. Bucurestiből jelentik: A nemzeti nevelésiügyi miniszter úgy intézkedett, hogy a köznevelési minisztérium mellett létesített bizottsághoz terjesszék elő nosztrifikálás végett az összes külföldi iskolák által kibocsátott diplomákat és képesítési bizonyítványokat, amelyek szak-és kultúrsemptől egyenértékűek akár a mi legyetemekkel vagy romániai köznevelési iskolákkal.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésmel egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelégés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Urillányok kik Oradean Orth. Zsidó Leány Továbbképző vagy bármely iskolát, pályát tanulni vagy folytatni akarnak, jutányosan kellemes, gondos ellátást találnak. Zongorahasználat és tanítás. Leveleket továbbít „Globus“ Oradea, Str. Cealniceanu 8.

Művirág, gallér, jabo különlegességek, eredeti párizsi modellek után Orchidea szalonban, Regina Maria 9.

Angol-német-román gyors- és gépirónó alkalmazást keres. Érdeklődéseket a kiadóhivatalba „A“ jelgére kér.

Konyhabutorok divatos színekben, a legdivatosabb kivitelben olcsó árban kaphatók asztalosműhelyben, Str. Gh. Bariju 10.

Fiatalember, perfekt román, magyar, német, gép- és gyorsíró azonnali elhelyezkedést keres. „Szerényigényű“ jelgére a kiadóba.

Fogorvos társat keresek. „Ötven százalék“ jelgére.

Két diáklány magános urinónél teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban.

Hol lehet elhelyezkedni? Zsidók leteleplési és elhelyezkedési lehetőségei a külföldön és gyarmatokon című könyv Lei 35.- áron kapható minden könyvkereskedésben. Vezérképviselő Pen Companie, Satu-Mare, Piața Bratianu 13.

Vidéki városkában fogorvost rendelő átadó. Cim „Fogorvosi“ jelgére a kiadóhivatalban.

Jömeneteli orth. kóser étterem családok miatt eladó. Érdeklődni Teuerholtz étterem Arad, Str. Bratianu.

Szigoruan vallási felügyelettel kifogástalan ort. kóser teljes ellátást kaphat iskolásgyermekek, központban. Lampel Oradea, Gura Voda 11.

Zongora, alig használt, rövid kereszthúros igen olcsón eladó. Szigeti, Str. Iorga 2. Második kapu I. 10.

Középiskolás tanuló elhelyezést nyerhet nevelési szempontból előnyösen ismert zsidó családnál. Cim a kiadóhivatalban.

Vidéki városban levő biztos megélhetési jelentő szerelési vállalathoz benőszülhet 34 év körüli józanéletű, intelligens zsidó fiatalember. Hétzasságkövetitőket díjazok. Jelge: „Ketten dolgozunk“.

Egyedülálló urinó zsidóleányt keres. Özv. Friedmanné, Decebal 36.

Intelligens, reprezentabilis, független fiatalasszony huszezer lei kaucióval állást keres. Cukorka szakmában több éves gyakorlattal, adminisztrációs munkában, pénztár kezelésben perfekt, román és kevés német nyelvismerettel átvénné bármilyen üzlet vezetését, vagy hasonló felelősségteljes munkakört, vidéken is. Jelge „Abszolút megbízhatóság“ a kiadóba.

Kereskedő saját házzal, bizonyos összegű készpénzzel utazói állást, vagy képviselőlet vállalna. Esetleg raktárnoki, vagy más hasonló állást. „Készpénz“ jelgére a kiadóba.

Eladó három butorszállító kocsi, 5, 7 és 9 m. hosszú. Érdeklődni Romex Bucuresti, Mihai Voda 25.

Hetedikes gimnázista leány lakótársnót keres butorszobát, fűrdősobahasználatl. Tudor Vladimirescu 3, földszint.

Komoly urilány belvárosi komfortos lakásban mint lakótársnó teljes ellátásra kerestetik. Bővebbet Lloyd comisio, Piața Unirei 9.

Oradean hatodik gimnáziumot végző fiatal elcserelném szigoruan vallásos házhoz Clujon tanuló 10-14 éves leánykával. Megkeresések „Megfelelő“ jelgére a kiadóba.

Eladnám a Paris uccai ort. nagytemplomban lévő 36-os férfi és 5-ös számú női üléssemet örök áron. Értekezni: Weisburg Emil Gănesti, jud. Târnava-Mică.

Kiadó szeptember 1-re elegánsan berendezett különbejáratu gyönyörű szoba, belőle nyíló fűrdősoba használatával disztigvált, stabil lakónak. Megtekinthető Str. Baron L. Pop 13, 7. ajtó, 1-5-ig.

Különbejáratu butorszobát szoba szeptember elsejére kiadó. Str. Regina Maria 7.

Intelligens zsidónő házvezetői állást keres. Feldmanné, Regele Ferdinand 19, 4. ajtó.

Középiskola alsó osztályába járó fiu vagy leány növendék teljes ellátást (rituális koszt) kaphat zongora- és fűrdősobahasználatl zsidó uricsaládnál. Cim: Dr Brückné Targu-Mures, Stefan cel Mare 11. (Benkő-ház).

Középiskolás II-III. oszt. urilánykát jövő tanévre elfogad ur család, központban, legmodernebb lakással. Wartenberg, Moșilor 12.

JÁHRZETITABLA aluminiumból készült, kiscsak, egyszerűen 150 lej, kétszemélyes 250 lej. Megrendelésnél zsidó dátum közléndő, Boros papirkereskedés, Cluj.

KEDD, 1938. AUGUSZTUS 23. A timisoara eredmé több végzett Timisoara, augusztus 22. A timisoarai ceum már 19 év osztályos leány négyosztályos kó dik a rövidebb t rom iskolát má dozatok árán tá mészetszerűen a szaporodásával költségek is.

A iskolaév k Iosif dr igazgat fülicumeont Ti tegnagobb meg társadalmi és p társadalmi intézmín gatóhoz, aki ér körvonalazta a — Iskolánk — doán szaporodik A mult évben három középisk A növendéke vel az utóbi meg Komolyságuk, odaadó munkájé ményét, amely — nem hozott — A mai id nagy súlyt hely tanítására. A három óra ker héber nyelvokt ségiző ifjak tu anyan beszéli a Örvend lasztás — Milyen t végzett növend kozozón? — ké — Ebben a z zödési folyama juságnak ma ja a himondot ner pályákat. szürhetők le r keek elhatározá dáiul a IV. oszt 15 jelentkező vizsgájára, a t iskolában, ré folytatják tan egyenesen

Söbnyire a g növendéke köz készült, míg n lyán helyezked ama iránt volt ami elsősorban vezethető viss — Meg kell usur dr igazgat önös gondot léésére is. Az aránt edzett n dennapi életbe van alakulóba bete, míg a n vendékeink m tek el — A zs jelent — Milyen

Fén nagy pap CLUJ,

A timisoarai zsidó középiskolák példás eredményü mérlege

430 középiskolai tanuló az átrétegződés tükrében. A fiuliceum egyetlen folytatja tanulmányait

Timisoara, augusztus 22. Az új iskolaévváltoztatásában ismét súlyos gondot jelent a zsidó szülőknek a tanítás kérdése. Timisoaran ez a probléma aránylag még könnyen megoldható, mert a timisoarai zsidó középiskolákban nemcsak a szegényebb sorsú szülők gyermekei találnak helyet, de egyúttal módjukban van a pályaválasztás tekintetében a licéumot, illetve a kereskedelmi iskolát választani.

A timisoarai nyolc osztályos zsidó fiuliceum már 19 éve működik, mellette a négyosztályos leánygimnázium és az ugyancsak négyosztályos kereskedelmi iskola gondoskodik a rövidebb tartamu oktatásról. Ezt a három iskolát már évek óta a legnagyobb áldozatok árán tartja fenn a hitközség és természetesen a tanulók számának állandó szaporodásával növekszenek a fenntartási költségek is.

Példás tanulmányi eredmények

A iskolaévváltoztatás felkerestük Marcus Iosif dr igazgatót, aki már 13 éve vezeti a fiuliceumot Timisoara zsidó társadalmának legnagyobb megelégedésére. A zsidó ifjúság társadalmi és pedagógiai problémáira vonatkozóan intéztünk kérdéseket Marcus dr igazgatóhoz, aki érdekes és tanulságos módon körvonalazta a helyzetet:

— Iskolánk növendékeinek száma állandóan szaporodik — mondotta először. — A múlt évben például 430 növendék volt a három középiskolának és 23 állandó tanára.

A növendékek tanulmányi eredményeivel az utóbbi években teljes mértékben meg voltunk elégedve.

Komolyságuk, szorgalmuk és a tantestület odaadó munkája biztosították a vizsgák eredményét, amely — egy-egy esettől eltekintve, — nem hozott meglepetést.

A mai időknek megfelelően különösen nagy súlyt helyezünk a modern héber nyelv tanítására. A két vallástani órán kívül heti három óra keretében nyernek növendékeink héber nyelvtanítást és így aztán az érettségiző ifjak túlnyomó többsége már folyékonyan beszél a nyelvet.

Örvendtes átrétegződés a pályaválasztásnál

— Milyen tapasztalatok szűrhetők le a végzett növendékek pályaválasztására vonatkozóan? — kérdeztük.

— Ebben a tekintetben örvendtes átrétegződési folyamatot észlelhetünk. A zsidó ifjúságnak ma már csak kisebb része választja a kimondottan intellektuális, vagy laterner pályákat. Így érdekes tapasztalatok szűrhetők le már a IV. osztályos növendékek elhatározásából is. A múlt évben például a IV. osztály 45 növendéke közül csak 15 jelentkezett az ötödik osztály felvételi vizsgájára, a többiek részben a kereskedelmi iskolában, részben pedig az ipariskolában folytatták tanulmányaikat, vagy

egyenesen az ipari pályákon helyezkedtek el,

többnyire a gyárpariban. A VIII. osztály 14 növendéke közül 7 egyetemi tanulmányokra készült, míg nyolc ipari és kereskedelmi pályán helyezkedett el. Különösen a textilszakma iránt volt érezhető jelentős érdeklődés, ami elsősorban a Banat fejlett textiliparára vezethető vissza.

— Meg kell jegyezni, — mondotta Marcus dr igazgató, — hogy tantestületünk különös gondot fordít a növendékek testnevelésére is. Az iskolából testben-élelemben egyaránt edzett ifjak kerülnek ki, hogy a mindennapi életben megállhassák helyüket. Most van alakulóban az iskola külön sportegyesülete, míg a múlt évben az evezés terén növendékeink máris szép eredményeket értek el.

A zsidó ifjúság átértzi a mai idők jelentőségét

— Milyen a serdültebb ifjúság magatartása?

sa? — kérdeztük a továbbiakban Marcus dr igazgatót.

— A felsőbb osztályok tanulói csekély kivételtől eltekintve általában komolyak és fejlett felelősségérzettel rendelkeznek.

A serdültebb zsidó ifjúság átérzi a mai idők jelentőségét és rendkívüli súlyát és ennek megfelelően készül fel az életre. A zsidó nemzeti érzés különösen fejlett az újabb generációban, amely spontán érdeklődést mutat a Palesztina-munka iránt. Tanulóink képességeiknek és társadalmi lehetőségeiknek megfelelően alaposan kivesszük részüket a gyűjtő-munkában.

— Több végzett növendékünk például a jeruzsálemi egyetemen folytatja tanulmányait. Az iskolai héber-oktatás során már sikerült annyit elsajátítani a nyelvből, hogy tanulmányaikat már héberül folytathassák és a zsidó egyetemeken is megállhassák helyüket.

— Az új iskolaévváltoztatás szeptember 9-én kezdődik, de a tanári testület már előre felkészült a munkára. Még több szeretettel, szorgalommal és odaadással igyekszünk egyre tökéletesebbi iskolánk szellemi és erkölcsi mérlegét. (—yves)

KÖZGAZDASÁG

Rövidesen életbelép a tisztességtelen versenyt szabályozó új törvény

A nemzetgazdasági minisztérium által delegált szakbizottság már hosszabb ideje dolgozik annak a rendelettervezetnek az előkészítésén, amely az ipari és kereskedelmi életből a tisztességtelen versenyt lesz hivatva kiküszöbölni, illetve megto-

rolni. A törvény kiterjed a gyári védjegyek és a gyártási eljárások védelmére, a versenytársról való hamis hírterjesztés megbüntetésére, valamint az árleszállítások reklamározására is.

Módosítják az erdőtörvényt

A földművelésügyi minisztériumban most dolgoznak az erdőtörvény módosításának megközelítésén. A kormányzat ugyanis az az álláspontja, hogy a jelenlegi törvény nem biztosítja az erdőállomány normális értékesítését.

A fakitermelő vállalatok szakmai képviseleteik után részletes emlékiratokat terjesztettek ebben a nagy horderejű kérdésben a kormány elé. A vállalatok elsősorban az 1935 évi erdőtörvények felfüggesztését kérik, mivel ezek a törvények meggátolják az ország faanyagának észszerű kitermelését.

Az egyes minisztériumok elkésett, vagy kedvezőtlen jelentései következtében több fontos árucikk kimaradt ezekről a kompenzációs listákról. Emiatt a nemzetgazdasági minisztérium most foglalkozik a hiányok pótlásával és evégett az A) és B) jegyzékek kibővítése a napokban várható.

Kibővítik a kompenzációs A. és B. listákat

Ismeretes, hogy a nemzetgazdasági minisztérium nemrégiben ujonnan szabályozta a kompenzációs külkereskedelmi rendszert és ennek során újból megállapította azokat az A) és B) listára felvett árukat, amelyek minden külön engedély nélkül importálhatók, illetve exportálhatók.

Cluj utfélygelőség: Augusztus 26-án árlejtés Cluj megyében 3,400.000 lej értékű hidépítési munkát kiadására.

Árlejtések

Hadügyminisztérium, Bucuresti: Szeptember 2-án árlejtés croupontalp beszerzésére.

Oradeai városi vízművek: Szeptember 2-án árlejtés öt ucca csatornázási munkálatainak elvégzésére.

Központi munkásbiztosító pénztár: Augusztus 31-én árlejtés diszpenzár építésére Sighisoaran. Előirányzat 8,960.329 lej.

Muresmegyei prefektúra, Tg-Mures: Szeptember 26-án árlejtés a közigazgatási palota, új központi fűtőberendezésének, egészségügyi berendezésének, földgázvezetékeknek és villanyvezetékeknek elkészítésére. Előirányzatok: 3,850.000 lej, 1,100.000 lej, 405.000 lej és 390.000 lej.

Sighisoarai kórház: Augusztus 24-én árlejtés 500.000 lej értékű építkezési munkálat kiadására.

CFR vezérigazgatósága, Bucuresti: Szeptember 6-án árlejtés Blaj állomáson lakásépítésére. Előirányzat 1,067.000 lej.

CAM Bucuresti: Augusztus 30-án árlejtés a iasi dohánygyár javítási munkálatainak elvégzésére. Előirányzat 980.000 lej.

Brasovi erdőigazgatóság: Szeptember 1-én árlejtés 363.81 hektár területű erdőeség faanyagának eladására. Óvadék 11.900 lej.

Archita község (Tárnava Mare megye): Szeptember 16-án árlejtés 14 hektár területű muresmegyei erdőeség faanyagának eladására. Óvadék 46.000 lej.

Műszaki csapatok igazgatósága: Augusztus 23-án árlejtés különböző fémárúk beszerzésére.

Üzleti hírek

Az Astra Vagon közgyűlése ratifikálta a Credit Industrial és az Astra Vagon között létrejött ama szerződést, amelynek értelmében a Credit Industrial az Astra Vagon hitelkeretét 230 millió lejről 330 millió lejre emelte fel.

A Via S. A. utépitő vállalat a közlekedésügyi minisztériummal kötött szerződés értelmében a Sebes-Deva-Arad utvonala 28.044 köbméter zott kavicsot szállít 10,957.411 lej értékben. A kavicsmennyiséget a vállalatnak hat hónapon belül kell szállítania.

A Bucuresti Laromet Laminoarele Romănesti de Metale S. A., amely az Unió és Vulcan fémhengerműveit használja ki, a Credit Industrialtól 120 millió lejes hitelt kapott évi hét százalékos kamattal mellett 13 évre. A hitel garanciájul szolgál a gyárépület és a gyártásterület. Az Unió Satu-Maren levő fémhengerművét, amint értesülünk, leszállították már Bucurestibe.

A nemzetközi alumíniumkartell a napokban Londonban értekezletet tartott, amelyen az árakat tíz százalékkal leszállították. Az ezzel kapcsolatos jelentés szerint az alumíniumfogyasztás állandóan emelkedik. Egy év alatt közel husz százalékos volt a növekedés és az alumíniumkohók is ennek megfelelően növelték termelésüket. A nemzetközi alumíniumkartell az árleszállítást azzal indokolja, hogy más fémek árai estek és tartani lehet attól, hogy a magas alumíniumárak mellett a fogyasztás hirtelen nagy mértékben esne vissza.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, augusztus 23.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Műszaki üzenetek. 19.17: Glaznovról, lemezekkel. 20.40: Hanglemek. — 20.15: Bellioz énekesnő hangversenye. 20.40: Hanglemek. 21.30: Felolvasás. 21.45: Szimfonikus lemezek. 22.30: Hírek. 22.40: Vendégül zene. Majd: Hírek külföldről németül és franciául. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem. Délután 5.30: Pontos idő, hírek. 8: Slomo Zemach: A dolgozó Palesztina multja. 8.20: A rejtélyhangverseny nyertesinek kihirdetése. 8.45: Turublin előadása a földművelés köréből. 9: Pontos idő, időjárás, hírek. 9.35: Az angol műsor keretében hangverseny.

Budapest. 7.45: Torna, utána hanglemek. 11: Hírek. 13.05: Zongora- és énekszámok. 13.30: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.35: Hírek. 18.30: A rádió szalonzenekara. 21: Budapesti Hangverseny Zenekar. 22.30: Hírek. 22.55: Tánckomolyák. 24.10: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból: Paris PTT. 21: Opera. Zágráb. 22: Traviata, lemezek. Luxemburg. 22: Wagner: Tristan és Isolda, opera.

Szerda, augusztus 24.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Könyvek és folyóiratok. 20.30: Gheorghiu-Villea, Calopi énekel. 22.55: Cocea György cselőzik. 21.30: Tarka lemezek. 22.30: Hírek. 22.45: Vendégül zene. Majd: Hírek külföldről németül és franciául.

Jeruzsálem. Délután 5.30: Pontos idő, hírek. A héber nevelés alapelvei. 8: Előadás a nyelv szépségeiről. 8.35: Rebeka Oesterreicher felolvasása. 8.45: Sosana Hameiri: Palesztinai dalok. 9: Pontos idő, időjárás, hírek. 9.30: Az angol műsor keretében hangverseny.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemek. 11: Hírek. 13.40: Hírek. 14: Hanglemek. 14.20: Pontos időjelzés. 15.35: Hírek. 18: Hegedűszámok. 19: Beermann: Klarinétkettős. 19.45: A rádió szalonzenekara. 21.50: Hírek. 22.15: Cigányzene. 22.45: Időjárásjelentés. 22.15: Énekszámok. 24.10: Jazz-hármas. 1.05: Hírek.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból: Szófia. 20.30: Bizet: Carmen, opera. Osló. 21: Mozart: Figaró házassága, opera. Luxemburg. 23.15: Rádiózenekar.

Fényképészeti cikkek
nagy választékban kaphatók

Bernát
papírüzletben

CLUJ, Piața Unirii 29. szám.

UJ KELET Legujabb hírek

Eltemették Hlinkát

Rózsahegy, augusztus 22. Óriási részvét mellett temették el Hlinka András pápai prelátust tegnap a rózsahegy temetőben. A szertartáson százazrek vettek részt. A városi tanács a temetés előtt ülést tartott amelyben elhatározta, hogy a tót nemzet legnagyobb halottjáról fogják elnevezni a főteret. Szóba került egy nagy alapítvány megszavazása is. A temetésen megjelentek az összes kisebbségi pártok delegációi is. Ezek a magyar, szudétanémet, lengyel kisebbségek voltak. Jelen volt Benes elnök képviselője, valamint Hodzsa Milán.

A szlovák néppárt kiáltványt intézett Hlinka temetése alkalmából a szlovák néphez, amelyben felszólította őket, hogy esküdjenek örök hűséget a halottnak. A csehekől pedig azt kéri a kiáltvány, hogy egyezzenek meg a szlovákokkal a pittsburgi szerződés alapján.

Hlinka temetésén Hodzsa Milán miniszterelnök is gyászbeszédet tartott, aki többek között azt mondta, hogy nincsen szükség szerződésre a szlovákok és a csehek között, mert a hűséges, tiszta szembenézés és egy kézszorítás elegendő ahhoz, hogy a szlovákok tovább folytassák a csehekkel közös multjukat.

Ujabb tárgyalások Shigemitsu és Litvinov között

Tokió, augusztus 22. (Rador). A Domej ügynökség jelenti: Shigemitsu moszkvai japán nagykövet tegnap látogatást tett Litvinov külügyi népbiztosnál, aiknek átnyújtotta a szovjet-mandzsú határ bizottság működési tervzetét. A határmegvonási tárgyalások alapját szolgáló okmányokat és térképeket illetően még nem tudtak megegyezésre jutni. Rövidesen újabb tárgyalásra kerül sor Litvinov és Shigemitsu között.

Tokió, augusztus 22. A világsajtó egyhangzó véleménye szerint a japán külpolitikában alapvető változás várható a közeljövőben. Az új külügyminiszter, Ugaki tábornok feladatát tűzte ki elosztani azt a felelősséget, amely a nagyhatalmak és Japán között keletkezett a japán-kínai viszály miatt. Ugaki külügyminiszter állítólag garanciát adna a nagyhatalmak távolkeleti érdekeinek tiszteletben tartására abban az esetben, ha ezek ígéretet tesznek arra, hogy nem támogatják katonailag Kínát. A világsajtó azt is tudni véli, hogy hasonló tárgyalás már meg is indult Ugaki külügyminiszter és a tokiói angol nagykövet között.

Elégett öt ló egy francia versenyistállóban

Párizs, augusztus 22. (Rador). Nantes közelében a Reillon löversenyistállóban tűz ütött ki. 26 versenyló közül ötöt nem lehetett rávenni arra, hogy a lágokban át ugorjanak és így elégték. A többit csak mehezen lehetett összefogni. A kár meghaladja a másfél millió frankot.

Szabotázsszervezetet lepleztek le Oroszországban

Kiev, augusztus 22. A kievi táviradi központban ellenforradalmi szabotázsszervezetet fedeztek fel. A GPU vezetői a nyomozást, a gyanúsítottak között a posta és táviradi kormánybiztosok több vezető tisztviselője szerepel, mint Petrik mérnök párttitkár, Paskievics, a Bort-i távoibaközlelési iskola vezetője.

A vádirat szerint a kievi postahivatal szándékosan megmáskította a kormány táviratainak tartalmát, megnehezítve ékeppen a kormány által az ukrainai szovjetnek küldött fontos rendeletek és utasítások közlését.

Öngyilkos lett egy zsidó CFR mérnök, mert törölték az állampolgársági listából

Husz évi román állami szolgálat után attól tartott, hogy családjával együtt az uccára kerül a szerencsétlen sorsu Zelman mérnök

Bucuresti, augusztus 22. Az elmúlt éjel rendkívül tragikus öngyilkosság történt Bucurestiben. Zelman zsidó CFR mérnök, akit a román államvasutak a MÁV-tól vettek át román állami szolgálatba és már több, mint husz éve teljesít a CFR-nél szolgálatot, mint minden romániai zsidó, állampolgári revizió alá került. A revizió során, egyelőre nem tudni mi okból, Zelman mérnöknek az állampolgári lajstromból való törlését rendelték el. Ez a törlés egyértelmű volt a mérnök állásának elvesztésével és e fölötti elkeseredésében a nagycsaládu és szorgalmas ember az Északi pályaudvaron lévő hivatali helyiségében golyót röpített agyába.

A szerencsétlen mérnök nyomban meghalt. A revolver dörrenésre összeszaladtak az inspekciós tisztviselők, akik értesítették a vasuti és rendőri hatóságokat a történetről. A hatóságok három levelet találtak az öngyilkos mérnök zsebében. Az egyik a vasuti vezérigazgatóságnak, a másik az ügyészségnek, a harmadik pedig családjának volt címezve. Zelman mérnök halttestét utolsó kívánságának megfelelően a bucaresti krematóriumban fogják elhamvasztani.

A zsidó CFR-mérnök tragédiája a szó szoros értelmében páratlan a maga nemében. Józan ésszel elképzelhetetlen, hogy

valakit, akár hol született és akárhol volt az illetősége, huszesztendősi állami szolgálat után meg lehessen fosztani a román állampolgárságtól. Hiszen ha születésével vagy illetőségi helyének megválasztásával nem is szerzett volna jogot Zelman mérnök a román állampolgárságra, maga az a tény, hogy 1919-ben a román tisztviselői karba inkadráltak, bőségesen elegendő kellene legyen az állampolgársági jog igazolására. Az állampolgári listákat 1926-ban fektették fel, ekkor Zelman mérnök mögött már hét esztendősi állami szolgálattal állott és hét esztendősi állami szolgálattal még akkor is megillet valakit az állampolgári jog, ha történetesen nem is e földön; hanem valamilyen másik bolygón született volna. Ugyanakkor, amikor számos valójában idegen állampolgárt naturalizáltak tiz, sőt ennél kevesebb évi román tartózkodás alapján, teljesen érthetetlen, hogy miért kell elveszítse egy vasuti mérnök huszevi szolgálat után az állampolgárságát és az életét is. Ez a tragikus öngyilkosság gondolkodoba kell ejtse azokat, akiknek módjában van a revizió igazságtalanságain enyhíteni, mert a szerencsétlen Zelman mérnök halála elég beszédes bizonyítéka annak, hogy milyen tragédiáknak a forrása lehet ártatlan emberek számára a drákói szigorúsággal alkalmazott állampolgársági revizió.

Továbbra is fogságban marad Manevici

Bucuresti, augusztus 22. Az ilfovi törvényszék elé ma került tizenegyedszer a hamis orvosi diplomákkal kapcsolatosan közel egy éve fogságban lévő Manevici, Maria Lazarovici és Elena Romano letartóztatási végzése. Prosper Constantinescu ügyész beszéde után a törvényszék újabb harminc napra meghosszabbította a letartóztatási végzést valamennyiükkel szemben.

Megoldódott a francia miniszterválság

Párizs, augusztus 22. Daladier miniszterelnök ma délelőtt a hadügyminiszteri-umból távozza, megerősítette az újságírók előtt, hogy Ramadier és Frossard lemondása rádióbeszédével van összefüggésben, amelyben a negyven óras munkahétről beszélt. A miniszterelnök méltatta két munkatársának gesztusát, akik nem tettek egyebet, mint éltek azon jogukkal, hogy magánvéleményt alkossanak a kérdéstről. — Ami engem — mondotta Daladier — fenntartom, amit tegnap este mondtam: az országot csak normális munkával lehet megmenteni. Franciaország az egyetlen európai állam, amely a negyvenórás munkahetet alkalmazza. Nem vagyok ellene a negyvenórás munkahétnek, nincs szó arról, hogy ezt a törvényt, vagy valamely más szociális törvényt hatályon kívül helyezzük, de az üzemeknek és gyáraknak normálisnak kell dolgozniuk, hogy a gazdasági helyzet helyreálljon és a nemzetvédelem szükségességei kielégíthetők legyenek.

A miniszterelnök egyébként közönetet mondott Ramadiernek és Frossardnak közreműködésükért, majd bemutatta Lebrun köztársasági elnöknek a dekrétumot, amely közmunkaügyi miniszterré Demontzie szenátort, munkaügyi miniszterré pedig Pomaret nevezte ki.

LEGUJABB SPORT

A targu-nauresi Makkabi nyerte a Sennensieb Béla Ben Cion Kupa Makkabi bajnoki uszóversenyt

Cluj, augusztus 22. (Az Uj Kelet tud.) Lapunk sportrovatában közöljük a kerületi Makkabi Szövetség uszóversenyének elsőnapjának eredményeit. A verseny második napján, azaz hétfőn, amint targumuresi tudósítónk telefonon közli, a targumuresi Makkabi éppoly sikerrel szerepelt, mint az első napon, így végül eredményben a Sennensieb Béla Ben Cion Kupa védelmét 179 pontot egyesséve megszerezte. Második a cluj Heggyibor 121, harmadik Hakoah Arad 17, negyedik Makkabi Oradea 10 ponttal.

Este a Zsidó Klubban fényes kiülőségek között osztották ki a tiszteletdíjakat, valamint adták át a győztes targumuresi Makkabi csapatának a remekdíjtelű ezüst örkös vándorkupát. Az ünnepélyes aktus során több beszéd hangzott el. A rendkívül jól sikerült versenyt társasvacsona zárta be.

Itt említjük meg, hogy a verseny keretében a Makkabi Szövetség elnöksége, valamint a versenyen résztvevő zsidó sportegyesületek vezetői értekezletet tartottak, amelyen Gál István, Békés mérnök és Nasch személyeiben háromtagú bizottságot alakítottak, amely a jövőben a zsidó uszósport ügyeit van hivatva a Makkabi Szövetség mellett, de nem elhatározó joggal, intézni.

A verseny másodnapján eredményeit egyébként holnapi számunkban közöljük, valamint a verseny teljes lefolyására is közelebből visszatérünk.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 18-60.

CENZURAT

Ma, kedden a ROYAL slágermozgóban két film egy helyért:

I. Ha én lennék a főnök...
(Si j'étais le patron)
Páratlanul szellemes francia zenés vígjáték. Főszereplő: FERNAND GRAVEY.
Előadások kezdete: 3.20, 6.20 és 9.30

II. BROADWAY MELODY 1938
A szezon legnagyobb zenés filmje.
Főszereplők:
ROBERT TAYLOR, ELEANOR POWELL
5, 8, 11 órákor.

Franco és Ciano elutasító válasza az önkéntesek eltávolítása ügyében

Londonban áthidalhatatlannak látják a londoni és a burgosi álláspont közötti ellentéteket

London, augusztus 22. Tegnap hozták nyilvánosságra Londonban Franco tábornok válaszát az önkéntesek eltávolítása ügyében. Ugyanekkor közölte választát Ciano gróf olasz külügyminiszter is azokra a kérdésekre, amelyeket hetekkel ezelőtt intézett hozzá lord Perth angol nagykövet. Mindkét válasz igen kedvezőtlen légrétezt Londonban.

Franco válaszcjegyzéke elvben hozzájárult az önkéntesek eltávolításához, illetve létszámuknak tiz százalékra való csökkentéséhez, lényegében azonban olyan feltételeket szab, amelyek az angol terv teljes elutasítását jelentik. Elveti azt az angol javaslatot, hogy mindkét táborból aránylagosan vonják ki az önkénteseket és ragaszkodik ahhoz, hogy az általános létszámra való tekintet nélkül mindkét táborból azonos számú önkéntest távolítsanak el. Ugyanakkor köti magát ahhoz, hogy az önkéntesek eltávolítása előtt ismerjék el teljes mértékben hadviselő jogát. Az élemezési szükségletek ellátására hajlandó két köztársasági kikötőt semleges kikötőnek tekinteni, egyet Kataloniában, egyet pedig a keleti partokon. A légi ellenőrzésre vonatkozó tervet elutasítja.

Londoni körökben kedvezőtlenül ítélik meg Franco válaszát, amelyet az angol terv elutasításának tekintenek, amennyiben olyan ellentétek állanak fenn az angol terv és a burgosi válasz között, amelyek az előbbinek gyökeres átdogozásával volnának csak áthidalhatók. Londoni politikai körök hangsúlyozzák, hogy az angol kormány semmi szin alatt nem fog hozzájárulni Franco hadviselő jogának elismeréséhez az önkéntesek eltávolítása előtt. A londoni és a burgosi

álláspont között oly nagy a szakadék, hogy annak áthidalása e pillanatban lehetetlennek tűnik.

A párizsi sajtót is élénken foglalkoztatja Franco válasza. A l'Ordre szerint Franco egészen meglepő módon megígálta válaszában az angol javaslatokat, aminek csak az lehet a magyarázata, hogy túlságosan biztos a szövetségeseiben vagy erősen kötve van azokhoz.

A Populaire szerint Franciaország és Anglia nem mehetnek bele abba a megalázó helyzetbe, amit Franco válasza idézett elő. A francia határ megnyitása elengedhetetlenné vált, ami elől nem térhet ki többé a francia kormány.

Ezzel szemben a Petit Parisien rántat arra, hogy Franco válaszában feltűnően hangsúlyozza, hogy nem hajlandó eltérni Spanyolország függetlenségének megsértését. A Le Jour úgy véli, hogy Franco hadviselő jogának elismerése a nemzetieknek a külfölddel szembeni függetlenségét dokumentálná és véget vehetne a Baleari szigetekre irányuló olasz és a Marokkóra irányuló német aspirációknak.

Rómából jelentik, hogy Ciano gróf olasz külügyminiszter jegyzékben válaszolt az angol kormány azon kérdéseire, amelyeket az újabb spanyolországi olasz beavatkozás kapcsán intézett Rómához. Ciano kijelenti, hogy az olasz hadianyaszállítástról szóló hírek csak annyiban fedik a valóságot, amennyiben azok a Spanyolországban harcoló olasz önkéntesek ellátására szorítottak. Az olasz önkéntesek visszahívásáról pedig nem lehet szó mindaddig, amíg más hatalmak sem tesznek eget ezirányú kötelezettségeknek.

Tisztele

Eddig csak fel a krónika éleli fertia visszavonulva címhez. A H tiszteletbeli jóvöltából árja.

Ezt a meg gai zsidólel menyé, vagy lesége. A német zene taszitsa a nért a rigor szonyt tiszte

A német megoldás. A leány hogy a kérdést el

Valami ha szer az új olimpiai viv egy katolik leányát, nem vesztieni a ajánlatot ter Hlus anya gyermeke.

Mayer He Richard mor Kapott ér Vajjon mi met nemzett

A negy alkony

Tavaly gazdagabb a amerikakak, man csodalk as latinvalóságá.

Igy leirva néhány szó: ban azonban valerai me kapott etfö vele együtt hatása afoi megrögzötte földi kapitak nek a sziv romantika, meivel kalk

eredménye egymásután rakban, a v házakban és háziban. I zottai és a cérei addig ben és add vendégek e nyéből, a m valóság let

Hetente és voltak nek eleinte egész Páriz mühelyt és gombot ser meghódolta nek, amely

A dolgoz tette a ne napfényt, életet, Szor vel vitték sok és hiv szinte kiür napon kerü nagy kettu ben sokka

Ez volt nem az, a katonas és los szorak hogy nem és a hitles nem indult